

Literatūra

RAŠTIJA
MENAS
MOKSLAS

NR. 254

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

X METAI

SVEIKINAME PROFESORIŲ VACLOVĄ BIRŽIŠKĄ, SULAUKUSĮ 70 METŲ AMŽIAUS

Prof. Vaclovas Biržiška ir literatūra

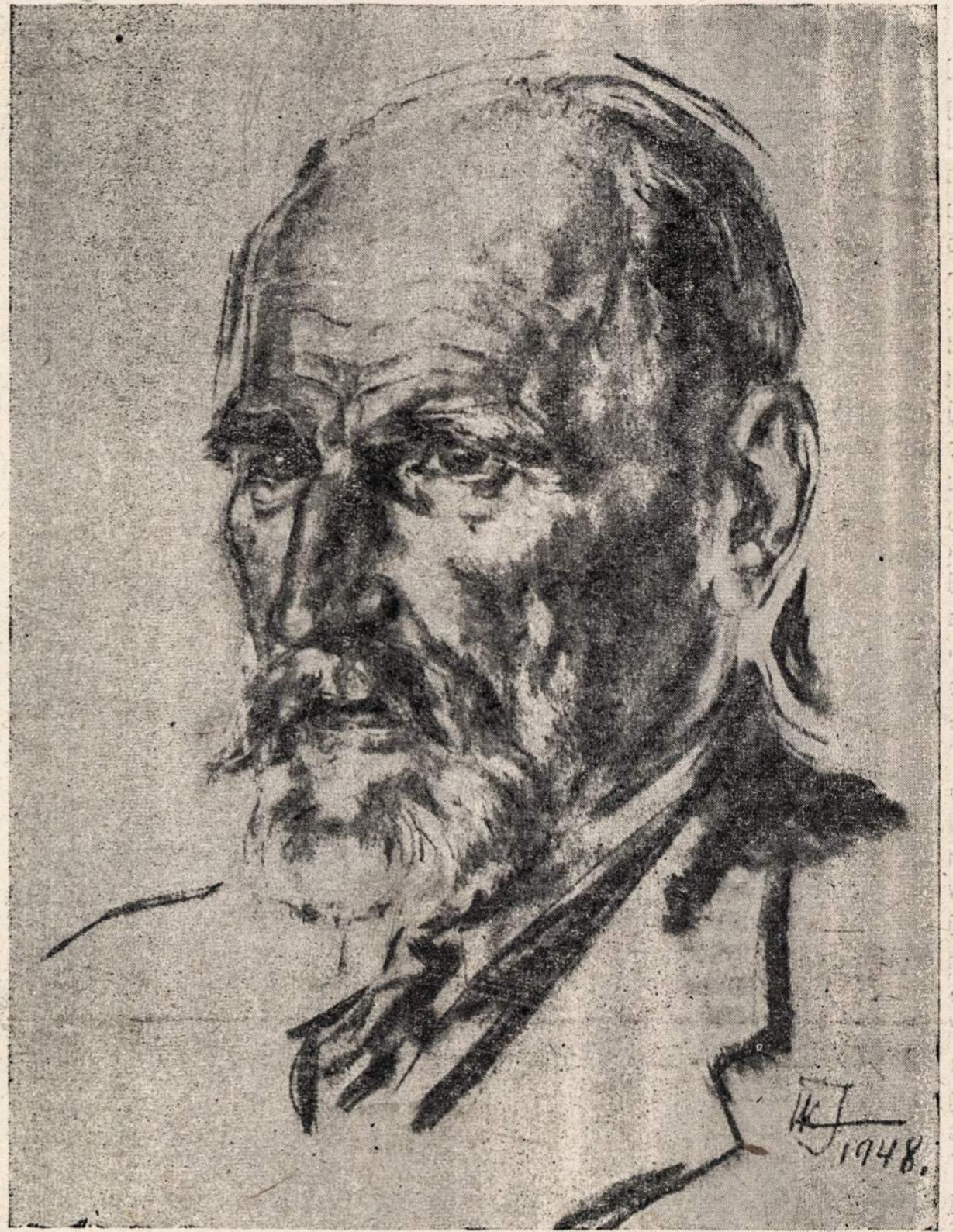
Šis tas apie profesoriaus Vaclovo Biržiškos įnašą Lietuvos grožinei literatūrai ir menui

Švęsdami profesoriaus Vaclovo Biržiškos jubiliejų, turime gražios progos išskirti aikštėn jo milžinišką ir plačią veiklą mūsų kultūros bare. Savo ruožtu norėčiau priminti vieną, gal mažiau žinomą, jo čakotos interesų sferos sritį — jo įtaką menininkams, teatralams, ypač rašytojams. Atskirą temą sudarytų ir jo santykiai su mumis, istorijos mokytojais, kurie taip labai esame jam dėkingi už nuoširdžius patarimus, už jo teikiamą mums literatūrą, už rūpestingą kritiką bei nuolatinį dalijimąsi su mumis jo neišsenkančiomis žiniomis.

Profesorius Vaclovas Biržiška negali skųstis, kad būtų gamtos nuskriaustas: apdovanotas pavydėtina atmintimi, giliu analitiko ir sintetiko protu, o taip pat... poeto talentu, absoliutine klausa ir lakia vaizduote. Jis nebrangino ir nelavino daugelio savo gabumų. Tačiau visi tie paslėptieji lobiai vertė jį bendrauti su įvairių sričių menininkais, o bendraujant — turėt jiems įtakos, žadinti jų kūrybą, sugestijuoti jiems vaizdus bei temas iš tos srities, kuri jam pačiam brangiausia — iš Lietuvos praeities.

Kai Balys Sruoga, 1924 m. grįžęs iš Müncheno su daktaro laipsniu ir pradėjęs dėstyti Vytauto Didžiojo Universitete, ilgai blaškėsi, ieškojo naujų kūrybos formų ir keleriems metams nutilo kaip poetas, pirmasis tuo susirūpino prof. Vaclovas Biržiška. "Neduokim ilsėtis Sruogos plunksnai!" — kalbėjo profesorius, tarėsi su rašytojo artimaisiais ir visaip kalbino jį patį neapleisti grožinės literatūros. Pagaliau pasitaikė proga: paskelbtas konkursas veikalui apie Vytautą Didįjį. Profesorius ragina Balį bandyti savo jėgas dramoje, teatro srityje, kuri Sruogai iš jaunystės taip artima, taip viliojanti, kuriai jis jau rimtai ruošėsi... Prasideda ilgi pasitarimai Vytauto Didžiojo Universiteto Bibliotekoje, toje profesoriaus Vaclovo sukurtoje karalystėje, kurią jis pats pradėjęs su 40 knygų, pavertė didžiausiu pasaulyje lituanistinės literatūros rinkiniu. Sruoga susidomi. Po truputį susižavi tema ir su visu savo aistringumu įsigilina į naują darbą. Profesoriaus surankiotoji iš lentynų istorinė literatūra apie Vytautą ir jo laikotarpį keliauja į Sruogos butą Žaliajame kalne. Per 1929-30 m. Sruoga visas pasinėręs į "Milžino paunksmės" kūrybą. Konferencijos su profesorium Vaclovu nenutrūksta. "Milžino paunksmė" konkurso komisijai įteikta laiku...

Po "Milžino paunksmės" eina "Baisioji naktis", "Radvila Perkūnas", "Algirdas Izborske", "Apyaušrio dalia" ir "Kazimieras Sapiega". Tai vis profesoriaus Vaclovo Biržiškos įkvėptieji kūriniai, vis daugiausia jo paties rūpesčiu pateiktoji literatūra paruošiamoms studijoms. Ir dėl "Giesmės

V. K. Jonyno piešinys

Prof. Vaclovas Biržiška

apie Gediminą" Sruoga gavo iš jo patarimų; ir "Kas bus kas nebus, bet žemaitis nepražus" papuoštas profesoriaus surastomis iliustracijomis.

Tą patį galima pasakyti apie dramos kūrinių pastatymus. Kai Kauno Valstybės Teatras ruošėsi "Milžino paunksmei", ne tik režisorius Andrius Oleka-žilinskas prašė profesorių Vaclovą patarimų, bet ir aktoriai — R. Juknevičius, V. Jakševičius ir kiti svarbesniųjų vaidmenų įkūnytojai rimtai studijavo pas profesorių bibliotekoje veikalo epochą ir Vytauto Didžiojo, Jogaילו, vyskupo Olesnickio charakterius.

Lygiai ir visų kitų istorinių veikalų dekoracijoms, kostiumams gaminti pagrindinis šaltinis — profesorius Vaclovas. Kai buvo statomas "Radvila Perkūnas", dailininkas M. Dobužinskis savo stilingiems Vilniaus scenovaizdžiams nemaža medžiagos rado — pas profesorių Vaclovą.

Manau, kad ne vienam Baliui Sruogai, bet ir daugeliui kitų rašytojų ir menininkų taip pat padėjo profesorius. Daug kas galėtų atskleisti jo įtaką jų kūrybai.

V. Sruogienė

SVEIKINA PROFESORIŲ VACLOVĄ BIRŽIŠKĄ

Chicagos Lietuvių Literatūros Draugija pasiuntė komiteto narius į Bostoną tokį sveikinimą:

Sveikiname profesorių Vaclovą Biržišką 70 metų sukakties proga, linkime jam sveikatos ir norime, kad jam būtų sudarytos sąlygos dar ilgus metus dirbti kultūrinį darbą.

Chicagos Lietuvių Literatūros Draugija 1954 metų lapkričio

28 dienos susirinkime nutarė pirmą eilę išleisti prof. Vaclovo Biržiškos **SENUJŲ LIETUVISKŲ KNYGŲ ISTORIJS II-jį** tomą. Draugija prašys prenumeratorius iš anksto užsisakyti knygą. Planuojame ateinančių metų pirmajame mėnesiais paleisti knygą rinkon.

M. Gudelis, pirmininkas
St. Vainoras, sekretorius

DOSNUS MOKSLININKAS

Prof. Vaclovo Biržiškos 70 metų sukakties proga minėjimuose kalbėtojai, sveikintojai, spaudoje rašto žmonės primins lietuviškajai visuomenei jo parašytus mokslo veikalus, kultūrinę, visuomeninę bei pedagoginę veiklą, pasigėrės jo atliktais ir atliekamais darbais. Aš, pasinaudojęs šiuo sukaktuvių proga, pasistengsiu lietuvių skaitančiajai visuomenei pateikti kelias trumpas mano pastabas apie prof. Vaclovo Biržiškos mokslinį dosnumą.

Nuo 1931 metų, pradėjęs dirbti Lietuviškosios Enciklopedijos redakcijoje, kur prof. Vc. Biržiška buvo vyr. redaktoriumi, ir ligi dabarties meto, turiu progos stebėti ir gėrėtis jo moksliniu dosnumu. Ir tikrai, negaliu atsistebėti profesoriaus būdo geruoju brožu. Jeigu visi, gavę iš sukaktuvinių mokslo žiniomis paramos, imtų ir atsiliptų sveikinimo ar padėkos žodžiu, tai ir pats sukaktuvininkas būtų nustebintas neįtikimai dideliu skaičiumi žmonių, kurie pasinaudojo jo patarimais, nurodymais, žodžiu, mokslo žiniomis. Kaip kasdieniniame gyvenime, taip ir mokslininkų pasaulyje pakankamai pasireiškia ir pavydas, ir mokslo šykštumas. Yra mokslininkų, kurie savo žinias labai brangina ir tik savo vardu jas paskleidžia, bet nenauodoja beatodairiškai patarimams, nurodymams, paklaidoms taisyti. Nepriklausomos Lietuvos metu prof. Vc. Biržiška buvo Vytauto Didžiojo Universiteto bibliotekos direktorius. Ši aplinkybė ne tik lengvino kaupti profesoriui mokslo žinias, ypač liuanistines, bet ir įgalino plačiausiai vykdyti paslaugumą bei mokslinį dosnumą. Ir ėjo pas jį patarimų gauti rašytojai, istorikai, kultūrininkai, visuomenininkai. Visiems jis surasdavo laiko pasitarti ir patarti, paskaityti jų veikalus, surašyti pastabas bei ištaisyti paklaidas. Ir kartais jo parašytos pastabos, prieraišai ir nurodymai sudarydavo 1/3 parašyto rankraščio. Yra atsitikę, kai rankraščio savininkas, perskaitęs profesoriaus surašytas pastabas ir paklaidas, prisipažino, kad rašęs dalyko giliai nepažinęs, ir atidėjo knygos spausdinimą.

Neįmanoma būtų įvardyti visus prof. Vaclovo Biržiškos Lietuvoje peržiūrėtus ir taisytus kitų autorių veikalus bei suminėti knygų autorius, kurie pasinaudojo profesoriaus pagalba. Betgi tremties meto vieną kitą knygą paminėsiu. 1947 m. Dr. K. Grinius savo "Atsiminimų" pabaigos žodyje taip parašė: "Prof. Vc. B. gausios ir turiningos pastabos padėjo man atitaisyti kai kurias klaidas ir papildyti Atsiminimų tekstą". 1951 m. buvo išspausdinta lietuvių "Poezijos antologija". Tos antologijos redaktoriai J. Aistis ir A. Vaičiulaitis prof. Vaclovo Biržiškos talką taip vertino: "Ypač esame dėkingi prof. Vacl. Biržiškai, kuris taip kruopščiai gelbėjo renkant ankstyuosius autorius ir patikrinant žinias apie juos". Neseniai dėkingai apie prof. Vaclovo Biržiškos talką atsiliepė ir rašytojas B. Brazdžionis, kuris yra suredagavęs prozos antologiją.

Turtingos tautos turi įvairių mokslo reikalams patarimo įstaigų, kurios klausiamos parūpina mokslo reikalais atsakymų. Lietuviškajai visuomenei šiuo metu tokią įstaigą pavaduoja prof. Vacl. Biržiška. Tad ir kreipiasi į jį studentas, besirengiąs rašyti mokslinį darbą, visuomenininkas, rašas atsiminimus, politikas, besiginčijąs dėl kurio nors praėties fakto ir t.t. Visų jų pagėdavimus profesorius stengiasi patenkinti.

Kiekvienas skaitytojas su manim sutiks, kad tik žmogus, turįs išteklių, gali būti dosnus. Čia pabaigai ir pasakysiu paties profesoriaus originalų būdą aiškinti, kaip jis tuos mokslo išteklius rinkęs, kaupęs.

Prof. Vaclovui Biržiškai 70 metų

Š. m. gruodžio 2 d. suėjo 70 metų didžiausiam mūsų tautos kultūrininkui, lietuvių kultūros ir literatūros istorikui profesoriui Vaclovui Biržiškai.

Normaliose sąlygose ši sukaktis būtų paminėta didelėmis iškilėmis, nes sunku surasti mūsų tautoje žmogų, kuris būtų daugiau nudirbęs mūsų raštijos tyrinėjimuose, kuris būtų labiau atsidėjęs liuanistikos archyviniam darbui už sukaktuvininką. Emigracinėse sąlygose tenka patenkinti kukliu sveikinimu ir linkėjimais, kad įgimtas jubilato darbštumas ir jo nuopelnai lietuvių kultūrai nesibaigtų su 70 gyvenimo metų.

Biografiniai broožai

Prof. Vaclovas Biržiška gimė 1884 m. gruodžio 2 d. Vieksniuose. Motinos paruoštas, 1895 m. įstojo į Šiaulių gimnaziją. Būdamas trečioje klasėje, dalyvavo mokinių maište prieš gimnazijoje praktikuojamą rusišką maldą. Su bibliotekininko darbu susipažino jau 1901 m., išrinktas gimnazijos vadovėlių knygnos bibliotekininku. Tais pačiais metais dalyvavo slaptame gimnazistų būrelyje, kuris buvo nusistatęs prieš caro valdžią. Slaptame organizuotame darbe dalyvavo ir Petrapilio universitete, į kurį jis įstojo 1903 m. ir kuriam pradžioje studijavo gamtos matematikos fakultete, o paskui — teisių fakultete, kartu klausydamas istorijos-filologijos fakultete istorijos ir etnografijos.

Universitetą baigęs, 1910-1911 m. dirbo Vilniuje prisiekusiojo advokato padėjėju, kartu būdamas "Rūtos" draugijos bibliotekininku ir kiek tvarkydamas Lietuvių Mokslo Draugijos biblioteką. Atlikęs karo tarnybą, nuo 1912 m. iki Pirmojo Pasaulinio karo pradžios dirbo advokato darbą Šiauliuose. Kartu čia tvarkė šiaulių visuomeninę biblioteką ir šiaulių ekonomijos archyvą. Tuo laikotarpiu organizavo slaptą mokinių socialdemokratų ratelį ir Frenkelio odų fabriko darbininkus kovai už ligonių kasos įsteigimą.

Prieš pat Pirmąjį Pasaulinį karą buvo mobilizuotas į Rusų armiją. Po bolševikų perversmo buvo Rumunijoje areštuotas, bet 1917 m. gruodžio mėn. iš arešto pabėgo į Maskvą. Bedirbdamas vad. Lietuvos Reikalų Komisariate, tyrinėjo buv. Vilniaus generalinės gubernijos žandarmerijos archyvus ir paruošė spaudai caro laikais Lietuvoje dirbusių įvairių šnipų apypilnį sąrašą "Juodošiu maišą", kuris tačiau dėl intrigų nebuvo išleistas.

Nuo 1919 m. rudenį iki 1920 m. rudens dėstė Vilniuje įvairiose mokyklose: I Vilniaus Mergaičių Gimnazijoje, Ryto Draugijos Mokytojų Seminarijoje ir Lietuvių Mokslo Draugijos Aukštuosiuose Kursuose. 1920 m. Lietuvos švietimo Ministerijos buvo paskirtas Vilniaus Universiteto bibliotekos glėbėju.

Lenkams užėmus Vilnių, pasitraukė į Kauną. Dalyvavo komisijoje sienos su Latvija nustatyti. Vėliau, tarnaudamas Lietuvos kariuomenėje, buvo atsargos bataliono vado padėjėju, paskiau literatūros ka-

šitam reikalui labai padėjusi "tinginystė". Jau gimnazijoje tingėjęs pamokų klausyti ir slapta skaitęs mokslinio turinio ar grožinės literatūros knygas. Universitete "tingėjęs" lankyti teisių fak. paskaitas, bet lankęs įdomesnes paskaitas istorijos-filologijos fakultete, bet daugiausia laiko praleidavęs universiteto bibliotekoje.

Būsiu atspėjęs norą, kurie pasinaudojo Jūsų moksliniu dosnumu, jų vardu viešai ir nuoširdžiai padėkoti, o taip pat pareikšti Jums gražiausius linkėjimus — sulaukti giedresnės ateities ir patirti mažiau gyvenimiško kartumo.

rių mokymo dalies vedėju ir ligi 1925 m. Aukštųjų Karininkų Kursų ir Karo Mokyklos dėstytoju. Dėstė taip pat Kauno "Aušros" gimnazijoje, organizavo suaugusių švietimą, Vinco Kudirkos liaudies universitetą, dirbo su teatralais ir kt.

Nuo 1922 m. iki 1929 m. buvo Vytauto Didžiojo Universiteto teisių fakulteto administracinės teisės docentas. Nuo 1930 m. ordinarinis profesorius. Nuo 1933 m. iki 1935 m. to pačio fakulteto dekanas. Nuo 1923 m. iki 1944 m. Vyt. Didž. U-to bibliotekos, kurią pradėjo organizuoti iš nieko, direktorius. 1940-41 m. Vilniaus Universiteto bibliotekos direktorius ir Teisių Fakulteto dekanas.

1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Nuo 1946 m. iki 1949 m. buvo Pabaltijo Universiteto Hamburge ir Pinneberge profesorius, 1951-1953 m. laikotarpį JAV kongreso bibliotekos Washingtone garbės konsultantas. Vėliau buvo pakviestas Amerikoje leidžiamos "Lietuvių Enciklopedijos" vyriausiu redaktorium.

Raštai

Spaudoje pradėjo bendradarbiauti nuo 1906 m. pradžios. Yra parašęs įvairiomis temomis tūkstančius straipsnių, kurie daugiausia buvo spausdinti radikalesnės pakraipos laikraščiuose. 1922-1924 m. laikotarpiu redagavo "Knygas", 1928-1944 m. laikotarpiu "Bibliografijos žinias". 1937-1940 m. laikotarpiu suredagavo atnaujintos "Mūsų Senovės" 5 knygas. Suredagavo 9½ tomo "Lietuviškosios Enciklopedijos" Lietuvoje.

Daugiausia energijos atidavė lietuvių bibliografijai ir lietuvių knygų istorijai, kuriai medžiagą rinko nuo 1904 m. Iki šiol išspausdinti jo šie veikalai: "Lietuvių Bibliografija 1547-1910" — 4 dalys 5 tomų; "Lietuvių knygų istorijos broožai"; "Senųjų lietuviškų knygų istorija"; "Lietuviškieji slapyvardžiai ir slapyraides"; "Kaip buvo uždrausta ir atkovota lietuvių spauda"; "Nežinomi senieji lietuviški tekstai"; "Lietuvių knygų augimo etapai". Su Mykolu Biržiška išleido S. Daukanto "Darbus senųjų lietuvių ir žemajęzių".

Kiti veikalai: "Iš mūsų laikraščių praeities", "Kryžiuočių keliai į Lietuvą XIV a.", "L'instruzione publica in Lituania" (italų kalba), "Abraham Kulvietis" (anglų kalba), "Lietuvių rašytojų kalendorius", "Martin Mažvydas und seine Mitarbeiter" (vokiečių kalba), "Vyskupo M. Valančiaus biografijos broožai".

Visą eilę darbų prof. Vaclovas Biržiška turi rankraščiais, kurie laukia leidėjo. Be ne svarbiausias jų tai 4 tomų "Aleksandrynas". Jame trumpai mokslininkai pateikiamos mūsų rašytojų ir kultūrininkų biografijos nuo pat mūsų literatūros pradžios.

Baigiamosios pastabos

Kaip ir daugeliui lietuvių, taip ir prof. Vaclovui Biržiškai, tremtis ir vėliau emigracija į Ameriką iš dalies sutrukdė tą nuosaičių darbą, į kurį jis buvo įsikiškęs gyvendamas Lietuvoje.

1949 m., prieš atvykdamas į Ameriką, profesorius rašė vienam amerikiečiui: "Ach, kad taip kada dar prisėdus prie enciklopedijos. Kaip dar išsijuosčiau! Kiek daug dar norėtusi pasakyti! Pamatytumėte, kiek dar senis gali".

Po kelerių metų jis prisėdo prie enciklopedijos, ir mes pamatėme, kad niekas tiek negali, kiek jis gali. Bet jo prisėdimas kam pasirodė nepageidaujamas.

Baigiant šį trumpą apžvalginį straipsnelį, norisi pacituoti šios savaitės pradžioje "Naujienų" dienrašty įdėto vedamojo ištrauką: "Gyventi šimtą metų — kodėl ne! Daug visokių dalykų atsitiks per ateinančius, sakysime, trisdešimt metų". A.M.

PAS ČIGONUS

Jo viduje kažkas virė. Jis pasuko kairėn. Lėtai pėrėjo Varduvos tiltą. Praėjo Naujamiesčio paskutines trobeles ir atsidūrė ganaklose.

Dabar ir čia buvo savotiškas vaizdas. Tarp palapinių ir vežimų zujo aibės čigonų. Atrodė, kad ant kuolų pakarti katilai be pertraukos dieną naktį verda. Dabar matėsi daugiau liktarnių šviesų ir mažiau vaikų. Užtai tarp palapinių nemaža slampinėjo lietuvių pusbernių su mergaitėmis. Per angas matėsi kaip atėjusiems palapinėse iš rankų ir išdėstytų kortų buria ateitį.

Anicetas pirmą sykį šiokių laiku vaikščiojo tokiame palapinių mieste. Įdomus, jam pasirodė, turi būti šių žmonių gyvenimas: šiandien čia — ryt jau kitur; be savo pastogės, žemės sklypo, nuo gimimo iki mirties kelionėje, skuba. Jis sustojo, pamanė: "Bet kur?" Ir tuoj gavo atsakymą: "Į amžinastį". Tas jį nuramino. Bet turėjo prisipažinti, kad visi yra keliauninkai, kaip šie čigonai. Daugiau šiuo klausimu nebekvaršino galvos. Slampinėjo beprasmiai tarp palapinių, žiopsėjo į kiekvienos vidų patsai nežinodamas, kas jį ten traukia.

Pagaliau prisiminė, kad reikėtų užsukti juodakės čigonikės pasižiūrėti. Ėmė žvalgytis, bet palapinių buvo tiek daug ir visos vienodai atrodė. Norėjo paklausti čigonų, bet kažkaip buvo išgaravęs ieškosios vardas.

Jis sustojo prie vieno drobe aptempto vežimo, atsirėmė į tekinį ranka ir galvojo, kaip senė sakė vardą. Bet jokių būdu negalėjo prisiminti jo.

Vežime klykė čigoniukas. Gal motina buvo išėjusi "žyravoti", gal buvo vienas likęs vežime. Niekas į jo verksmą neatsiliepė, niekas neguodė. Vaiko klyksmas keistai rėžė vaikino ausį ir jis nuėjo toliau. Apsupo dar keletą palapinių, bet ieškosios nerado.

Bevaikščiodamas susidūrė su berniuku, besinešančiu vištą po pažastim.

— Na, šelmi, kieno pagavai?

— Ponuliuk, — neišsigandęs aiškinosi berniukas, — lankoje vanagas buvo ją nutvėręs, aš ir atėmiau iš jo.

— Gudrus tu...

— Tam ir čigonas. Ir ponulis nekvailas, kad šiuo laiku ateini pas čigonus. Gal buvai pas mano seserį?

— O kas ji toki?

— Ponuli, ar nepažįsti manęs? Šiandien mano seserį ištraukei beskęstančią.

— Tu jos brolis?

— Taip, tikras Tahan brolis.

— Ką ji dabar veikia?

— Dar nebuvai palapinėje?

— Ne.

— Senutė sakė, kad atėjęs turėsi išgerti jos pagamintą taurę. O ir Tahan ant jūsų nėra pikta. Šiaip ji visus vyrus veja nuo savęs. Kiti sako, kad ji panaši į senutę, kurią ragana vadina ir bijosi jos, bet tai netiesa. Ji yra graži. Keli vyrai dėl jos peiliais susipiaustė, o Tahan tik juokiasi iš jų. Sako, ji turinti raganos širdį. Bet ir tuo aš netikiu: ji yra man gera sesuo.

Visą laiką čigoniukas plepėjo už abu, kol pasiekė palapinės angą.

— Aha, jau čia...

Pasisveikinimui sumurmėjo senė, sėdėjusi prie palapinės angos patamsy.

— Atėjau, aplankyti...

Kažkaip susigėdęs atsakė vaikas.

Kai jie įlindo palapinėn, berniuko pažasty jau nebebuvo vištos. Ji dingo nepastebėta. Jaunikaičiui žvilgterėjus į čigonikę sėdinčią ant krūvos pagalvių, apsilvikiusią balto šilko bliuskute ir šimtakvaldžiu sijonu, pasipuošusią kaklą eilių eilė-

Rašytojų Dr-jos Pirmininko protestas

Ben. Babrauskas, Lietuvių Rašytojų Draugijos Pirmininkas, 1954 m. lapkričio 13 d. Lietuvių Enciklopedijos Leidyklai pasiuntė tokio turinio protestą:

Lietuvių Enciklopedijos Leidyklai (nuorašai prof. Vc. Biržiškai, red. Čepėnui ir red. Girniui)

Jau kiek seniau, pasirodžius spaudoje žinutėms apie sunkinamą prof. Vac. Biržiškos padėtį LE darbe, viename susirinkime keli LE prenumeratoriai viešai iškelė reikalą paremti Vc. Biržišką. Vienas kitas, jų tarpe vienas daktaras, pareiškė tokios neleistinos padėties akivaizdoje nustosią toliau LE prenumeruoti. Būdamas LE vienas pirmųjų rėmėjų entuziastų, bandžiau tada priekaištus atremti vietoje.

Tačiau šiandien, perskaitęs Vieniybės žinią, jog prof. Vc. Biržiška iš LE vyr. redaktoriaus pareigų atleistas, jaučiu reikalą pareikšti griežtą protestą ne tik dėl to, kad Rašytojų Dr-jos pirmininko pareiga yra ginti LRD Garbės Narį, bet kad Vc. Biržiška yra tiesiog LE sinonimas. Jo išstojimas ar atleidimas iš LE skaudžiai atsilieptų LE skaitytojų skaičiui, pagaliau ir pačiam LE turiniui. Visas šimtas lituanistų, suėję į krūvą, neatstos vieno Vaclovo Biržiškos. Jeigu profesorius, atleistas iš redaktoriaus pareigų, nebeduos, — ir tai visai teisėtai, — LE-jai savo turimos medžiagos apie mūsų senuosius raštus ir rašytojus, tos spragos niekas iš niekur nepajėgs užkišti. Todėl nuoširdžiai prašau LE-jos leidėją ir redakcinę kolektyvą neskriausti pačios LE ir jos skaitytojų šitokio pobūdžio reformomis, atleidžiant patį vyr. redaktorių, kaip kad anksčiau panašiai buvo pasielgta su kitais dviem rašytojais, LE darbininkais.

Su pagarba

(pas.) Ben. Babrauskas
LRD Pirmininkas

mis karolių, rankas apsimausčiusią apyrankėmis, berniukas dingo, lyg akimirksny žemėn prasmego.

Senė liko stovėti prie palapinės išėjimo. Iš jos gilių duobių, lyg iš jūros dugno, du žaibai sekė vaikiną.

— Tahan, tai šis tave išgelbėjo, — prabilo rūščiai senė, — padėkok!

— Aš ne to atvykau, tik pažiūrėti, kaip sveikata. — Nedrąsiai aiškinosi vaikas.

— Matote, jaučiuosi gerai, — nepaprastu laisvumu pasakė mergina, aštriu žvilgsniu pervėrė atėjusį ir jį toksai pat, kaip pirmą sykį išvydus jos smaragdo akis, šiurpas nukrėtė, tik keistai šiltas. Ji majestotišku rankos gestu parodė į pagalves, buvusias šalia jos. — Sėskis.

Vaikinui dar abejojant, senė paėmė už rankos — ji buvo šalta, lyg varlė — ir vedama prie merginos murmėjo:

— Dar jūs nebuvote žemėje, kai šis susitikimas buvo numatytas Paskirties likimo... Tat sėskis, jei leidžia... Dar niekas šalia jos nesėdėjo...

Kai šis sėdosi, taisydamą pagalves kalbėjo mergina:

— Tamstos veidas toksai pat, kaip vaizdavausi.

— Matei mane?

— Tą sako ir senelė, bet man rodosi, kad tik sapnavau.

— Ne, tikrai matėte mane, net du sykius buvote atvėrusi akis.

— Gal tik nufotografavau jūsų veidą savo smagenyse. Kai atgaivino ir papasakojo, jūsų veido bruožai buvo man pažįstami.

Vaikinas sekė jos rankų judesius, kurioms vos kiek pajudėjus skambėjo apyrankės. Nedidelėje žvakių šviesoje mergai-

tė atrodė dar gražesnė. Vaikas negalėjo nuo jos atitraukti žvilgsnio.

— Aš tamstai labai dėkinga.

— Nėra už ką.

Ji ištiesė jam ranką. Ją palietęs vaikas pajuto, kad per jį keista srovė teka.

— Būsime pažįstami, nors aš ir čigoniukė.

— Ar tai turi kokią reikšmę, — neturėdamas ką sakyti ir nepaleisdamas jos rankos, sumurmėjo jaunikaitis. — Tamsta toki graži, — visai nuoširdžiai pasakė.

— Visi taip sako.

Ji apvertė jo ranką ir ėmė žiūrėti į delną.

— Sako, čigonės moka skaityti ateitį iš rankos, bet aš tuo netikiu.

Mergina nieko neatsakė. Paėmė antrą ranką, pažiūrėjo, ir jos rimtas veidas apsiniaukė.

— Ir ką?

— Nieko gero.

— Ką blogo?

— Aš dar nesu baigusi pas senelę viso jos mokslo, bijau surikti. Tat nesakysiu jums nieko. Gal tiek, kad jūs esate geras žmogus, stovite kryžkelėj, ir jums galima tikėti. Aš paprašysiu senelę ir ji pasakys jums daugiau tiesos.

Vaikinas apsižvalgė, bet senės nesimatė palapinėje. Lyg į jo žvilgsnį, paaiškino mergaitė:

— Čia mano palapinė. Senelė visad gyvena atskirai, daugiausia ratuose, tenai niekas pašalinių neįeina. Ten ir jos knygos, kurios turi keletą tūkstančių metų, laboratorija...

— Ji gydytoja?

— Ji — viskas: visą magijos mokslą žino.

— Pastebėjau, jos net vaikai bijo.

— Ne. Ji yra labai gera, tik nepaprastai griežta.

Kai vaikas atplėšė žvilgsnį nuo čigonikės, prieš jiedu stovėjo dar baisiau išsišėpusi senė ir rankose laikė padėklą ant kurio stovėjo dvi sidabrinės taurės.

— Ar tau patinka šis vyras? — kreipėsi senė į mergaitę.

— Jis geras ir gražus, todėl sėdi šalia manęs.

— Žinok, kad moteriškai mieliausias daiktas pasauly yra vyras, kuris patinka.

— Tą jau sakei.

— Tat ir kartoju, kad neužmirštumei.

— O vyrui? — paklausė vaikas, bet ši neatsakė.

— Senele, jis nori sužinoti savo ateitį, išburk jam.

— Jau tuo pačiu nelaimingas, kad nori paslėptus vyksmus sužinoti.

— Sako, tamsta galinti tai lengvai padaryti, — įsiterpė vaikas.

— Aš — ne. Ir niekas neatskleis pilnai to, kas nuo mūsų užslėpta. Ateitis ir jos visos paslaptys yra Aukščiausio Dievo rankose. Aš galiu tik pasakyti, kiek Jis leis mano jėgoms patikėtai keliais.

— Senele, pranašauk jam...

Senė pažiūrėjo į mergaitę.

— Tavo akys per daug žiba. Tu imi jį mylėti. Bet sužinojus kiek tiesos, gali jos užgesti.

— Ne, ne, nesakyk man nieko, tik jam.

— Eik su manimi, — pamojo galva jaunikaičiui. — Bet nesigailėk vėliau.

Jiedu nuėjo kiton palapinėn. Ji užtempė stipriai angos kilimą ir viduje liko tamsu, lyg rudens naktį.

Senė sukrankė. Vaikas veidu pajuto vėją, lyg paukščiai skraidytų pro jį. Pagaliau pamatė ore lyg kibirkštys byrėtų iš viršaus. Tą patį momentą atsirado palapinėje toki silpna šviesa, kad vos vos galima buvo atskirti daiktų siluetus.

Vaikinas pakėlė aukštyn žvilgsnį, iš kur pirma byrėjo žarijos, ten ant virvės tupėjo pelėda ir plasnojo sparnais.

Vos įžiūrimas vidury stovėjo stalias ir ant jo, pusiau vandenin įmerkta apvalus obuolys. Visose keturiose pusėse prie jo stovėjo po dubenį su vandeniu.

Senė pridėjo prie lūpų pirštą ženklui,

PAS ČIGONUS

(Tasa iš 3-čio psl.)

Kad jis visą laiką tylėtų. Šis linkterėjo galva, kad suprato. Tada ji pastatė atsineštas taures priešingose obuolio pusėse ir pasodino vaikina į keistą krėslą prie stalo. Pati apsisiautė juoda mantija, užėjo kiton stalo pusėn ir atsėdėjo kitoje pusėje skritulio. Jos veidas ėmė keistis, įbedė akis į apskritimą ir sustingo vietoje. Ore ėmė kažkas skraidyti, bet vaikinai negalėjo atitraukti žvilgsnio nuo senės. Kažkas nusileido ant jos veido, nučiuožė ir pakibo po ausimi, bet ji net nesukrutėjo. Vaikinai atrodė, lyg tai būtų šikšnosparnis. Tada senė pegrėbė jaunikaičio rankas ir sumurgdė į atskirus dubenius su vandeniu.

Vėl viskas nutilo. Jaunikaitį ėmė šaltu prakaitu pilti, o senė pradėjo švebeldžiuoti:

— Stovi kryžkely... — balsas buvo neįtikimai silpnas. — Renkiesi kelią. Šalia stovi mergina, gera ir ištikima. Baisu! Kraujas ir mirties šmėkla!

Jis tik dabar pajuto, kad jo rankas vandeny laiko senės prakaulūs pirštai, o ji kalbėjo toliau:

— Kelionė. Viskas žūva. Baisiose kančiose matau. Klaikei, beviltiška tamsa... vandenys, vandenys... plūduriuoja. Krantas, bet dar ne kelionės galas...

Senė nutilo. Ilgai taip sėdėjo. Ore pasigirdo vėl skraidęs paukštis. Iš jo ant senės galvos ėmė kristi kibirkštys. Pagaliau ir patsai ten nutūpė. Suūbė pelėda. Po ausimi kabėjęs gyvis atsiliepė. Prasidėjo tarp jų kova. Iš po ausies paukštis nukrito ir pasikėlė oran. Nuo galvos taip pat pakilo ir abu ėmė skraidyti. Tada senoji lyg iš miego apbudo. Paėmė pelėdą ant rankos, paglostė, ir patūpė ant virvės.

— Nesiplauk ir nesišluostyk rankų iki patekės saulė, jei nenori, kad nelaimė greit ištiktų! — Tuo pat balsu, kaip ir pirma, pasakė senė. Paėmė taures, pažiūrėjo ir apvožė keistais gaubtuvais. Kai vaikinai geriau išžiūrėjo, pamatė, kad žmonių kaukolės.

— Šiose taurėse slypi pirmasis gyvenimo džiaugsmas, dažnai savy turįs mirties paslaptį. Aš jį noriu suslūpinti. Juk tau patinka mergina?

— Sakyk aiškiau: aš nieko nesuprantu...

— Klausiu, — pakartojo senė, — ar patinka mergina?

Jis nesuprato apie kurią kalbama: Uogytę, čigonikę, ar kurią ryt pirš.

— Kuri?

— Vargas, jei nežinai apie kurią kalbu. Aš žinau tik vieną.

— Ar jūsų dukteriečių?

— Sakau: nelaimingu liks, kuris jų daug vienu sykiu širdy laiko.

Paėmė taures.

— Eikš!

Senė pirma, jaunikaitis paskui, įėjo pirmojon palapinėn. Čia jų su nekantrumu laukė Tahan. Ji buvo persivilkusi balto šilko suknele, kuri jai nepaprastai tiko, o apsiavusi buvo sidabrinės spalvos sandalais. Juodus plaukus buvo surišusi raudonu kaspinu. Taip apsirėdžiusios moters Anicetas dar nebuvo matęs. Jam atrodė, kad čia yra angelas iš dangaus nusileidęs.

— Štai pirmo pažinimo taurės. Gerkite palengva. Jei atsiras meilė — gims gyvenimas. Naudokitės ja atsargiai. Šis šydas skirs judu nuo pasaulio.

Ji pastatė taures ant keturkampės dėžutės, patraukė virvutę, ir juodu liko lyg narvelis iš permatomo šydo.

Abiejų žvilgsniai nukrypo į taures. Sidabras apsodintas brangakmeniais žibėjo žvakių šviesoje.

— Kas yra taurėse? — užklausė vaikinai.

Ji paėmė jo ranką.

— To ir aš nežinau. Bet kodėl tavo ranka toki šalta?

— Buvo vandeny.

V. Grybo skulptūra — Kaimo pirklys

— Kodėl ji dreba?

— Nežinau.

— Ką pasakė senelė?

Jaunikaitis nūpasakojo, ką buvo girdėjęs.

— Ji man nepaaiškino.

— Atsibudusi ji nieko neprisimena, ką kalbėjo.

Mergaitė pažiūrėjo į jo delnus.

— Stovi kryžkely. Ilga kelionė.

— Aš niekur nesiruošiu.

— Dažnai mes nesiruošiamo, bet...

— Ką reiškia, bet?

— Kas kitas tvarko mūsų kelius ir mes nueiname...

— Ar nieko nereiškia žmogaus valia?

— Ji reiškia ir pagal mūsų mokslą, bet nevisad yra pajėgi. O Ana Galybė ir tai žino...

— Tamsta viską žinai...

— Labai maža, tik dalelę to, ką žino senelė.

— Tamsta tiki likimu?

— Iš dalies.

— Jis akla.

— Gali būti.

— O meilė?

— Ar tamsta ją pažįsti?

— Ne.

— Ir aš, bet tikiu, kad viso gyvenimo jėga.

— Koki tamsta protinga.

Jiedu priejo prie taurių, pažvelgė: aukse buvo tamsūs skystis.

— Kas tai galėtų būti?

— Tai mes patys. Ar tavo veidas nėra skaistus ir mielas, kaip šios taurės paausnotas vidus?

— Ir tu toki.

Ji atsistojo priešais jį, ištiesė abi rankas ir apkabino jo kaklą. Jis juto, kaip jos rankos virpa.

— Tau šalta?

— Liepos vidury? Ne: aš stoviu ant bedugnės kranto.

— Ką sakai!

— Sykį per tavo veik nėtekau gyvybės...

— Kaip tai?

— Nežinau kas mane šiandien traukė upėn maudyti. Man tik gimęs senelė išpranašavo, kad pirmas mano gyvenime slenkstis bus vanduo: aš skėsiu. Jei atsiras geras vyras — išgelbės. Bet tik labai geras! Jei aš pamilsiu jį — būsiu laiminga.

— Aš niekad negeidžiau upėje maudyti ir buvau nuo to ginama. O šiandien negalėjau išsilaikyti: kažkas traukė vandenin. Nežiūrėdama visų draudimų, išbėgau, kai senelė snaudė. Tik įlipau vandenin ir pamčiau tavo atjojančį. Buvau toli nubridusi, kad galėčiau nepastebėta pasiekti rūs-

bus. Tat mėginau vandeny pasislėpti, kad vos galva kyšotų ore, kol prajosi. Dar iki pažastų neįbridus, pajutau upės dugną staiga dingus iš po kojų. Panirau vandeny. Pradėjau dusti. O koki tai jėga vis traukia gilyn. Mėginau šaukti, nesisekė: vanduo troškino. Nėtekau sąmonės.

— Po kurio laiko, lyg sapne, pasirodė jūsų veidas. Kai atsibudau, gulėjau savo palapinėje. Senelė sakė, kad skendau ir jūs išgelbėjote.

Ji pritraukė jo kaklą ir įsisiurbė į lūpas.

— Ką darai?

— Tai mano dėkui.

Vaikiną visą degino.

— Aš buvau kaltininkas, kad skendote.

— ...e, ne, — greit pasakė ji, — tai buvo Amžinybės kely numatyta. Jūs tik gelbėjote. Ir aš stengiuosi pasiekti jus.

— Aš toksai paprastas ir iš nežinios išnirau į jūsų gyvenimo kelią.

— O jūs ar pažinote mane, kai šokote į pavojų? Aš jau žinau, kaip ten pavojinga buvo. Mes vienas kito nepažįstame...

Abu vėl nukreipė žvilgsnius į taures.

— Kas jose gali būti? — vėl užklausė vaikinai.

— Sakau dar sykį, kad nežinau. Bet išgerkime...

— Baugu...

— Ir man...

— Gal tik lašą?

— Gerai.

Jiedu paėmė taures, susėdė į pagalvius, ir tik plonytis šydas skyrė juodu nuo pasaulio.

— Ar vienodos taurės? — užklausė jaunikaitis.

— Kaip du vandens lašai.

Palietė lūpomis taurės kraštą. Nurijo pirmą sriubsnį. Ir pajuto nepaprastą norą gyventi.

— Keista, — apkabindamas ranką mergaitę, kalbėjo jaunikaitis: — noriu apglėbti visą pasaulį.

— Ir aš taip pat. Bet tuo pasauliu pasidarei tu.

— Tat gerkime toliau.

Kai kitas gurkšnis nuslydo vidun, ji stipriai apkabino jaunikaitį ir ėmė šnibždėti ausin:

— Aš be tavęs negaliu gyventi. Jaučiu, kad many gimsta kažkas. Negi tai yra meilė?

— Nepažįstu jos. Tik tavo artumas džiugina mane, šydas darosi labiau permatomas, ir man taip gera.

— Ar tu liksi čia?

— Tavo palapinėje?

— Šalia manęs.

Juo jiedu daugiau gerė iš taurės, juo šydas blėso. Juto, kad skrenda, kyta ir vėl leidžiasi. Ir jiem buvo gera.

Bet skystis mažėjo taurėje. Kai paskutiniį lašą išvarvino, jiedu alpo laimėje.

— Aš dabar imu suprasti gyvenimą, — kuždėjo ji, glausdamosi prie vaikinai. Bet tą patį momentą pajuto, kad jie skrenda kur tai atskirai. Netenka jėgų... Nepajėgia net susikibti.

— Jau pati dvylika, gana... — Pasigirsta senės balsas.

Kai jaunikaitis kiek praplėšia blakstienus, senė stovi šalia ir ragina keltis nuo pagalvių.

Mergina silpnai spūsteli jo ranką ir senė išlydi jį pro angą.

— Mes išvykstame ryt, gali dar aplankyti... chi, chi, chi... — girdėjo vaikinai senės cinišką balsą. Lyg iš miego pabudo ir pasijuto stovįs tamsoje. Tolumoje girdėjosi giesmių melodijos.

PETRAS ŠIRVOKAS

Nauja Juozo Švaisto knyga

230 psl. įdomiausių lietuviškų nuotykių.

Kaina \$2.75. Kreipkitės į:

NAUJIENAS, 1739 S. Halsted St.

CHICAGO 8, ILLINOIS

Karalių ir ministerių viešbutis

Kaip priimami užsienio svečiai Washingtone

Vienas savaitraštis smulkiai nupasakoja Washingtono Baltuosiuose Rūmuose vykstančius svetimų valstybių galvų priėmimus ir pastebi, kad šiuo metu Baltieji Rūmai yra virte tarptautiniu pasaulio politinių įžymybių viešbutiu.

Esą, iki II-jo Pasaul. karo ne taip daug svetimųjų valstybių galvų lankydavosi Washingtone, o ir tie apsilankymai paprastai būdavo gana kuklūs ir paprasti. Retai kuris atvykęs svetimos valstybės valdovas ar ministeris pirmininkas būdavo apgyvendinamas Balt. Rūmuose. Dažniausia šie svečiai apsidodavo savo valstybių ambasadose arba privačiuose rūmuose.

Tik prezidento pareigas einant Rooseveltui, kuris besilankydamas Pietų Amerikoje buvo labai ištaigingai priimamas, Balt. Rūmai pasidarė užsienio valdovų ir politikų apsidėjimo vieta.

Po paskutiniojo karo ir ypatingai prezidento kėdę atsėdus gen. Eisenhoweriui, karalių, kunigaikščių ir ministerių pirmininkų antplūdis į Washingtoną žymiai pakilo. Beveik nėra savaitės, kad neatvyktų kokia nors pasaulio įžymybė.

Vaizdui paryškinti žurnalas pateikia keletą pavyzdžių. Anglijos karalienės motina atvyko į Washingtoną lapkr. 4 d. Vos jai išvažiavus, pasirodė Japonijos min. pirm-kas Shigeru Yoshida. Po japono tuoj pat atvyko Prancūzijos min. pirm. Mendes-France. Po prancūzo bematant pasirodė Austrijos kancleris Julius Raab.

Kiekvienas iš užsienio pakviestas valdovas ar ministeris pirmininkas, vos pasiekęs JAV krantus, pasidaro JAV vyriausybės svečias. Vienokia priėmimo ir vaišinimo rutina taikoma valstybių galvoms — karaliams, karalienėms ir prezidentams, o kitokia antros eilės svečiams — min. pirmininkams, kancleriams ir kt.

Karalius ir prezidentus Washingtono aerodrome paprastai pasitinka JAV viceprezidentas. Pasitikimo ceremonijos yra pajvairinamos 21 patrankos šūviu. Tokiam svečiui būna įteikiamas miesto raktas. Po pasitikimo ceremonijų svetimos valstybės valdovas yra vežamas į Balt. Rūmus ir ten sutinkamas JAV prezidento bei prezidentienės.

Įžengęs į Balt. Rūmus užsienio imperatorius, karalius ar prezidentas pasidaro JAV prezidento svečias ir paprastai ten lieka nakvoti. Vakare jo laukia iškilmingi pietūs, kuriuose griežtai prisilaikoma protokole numatytų taisyklių. Kitą dieną jis vaišinamas vad. Blair House.

Svečiai, kurie nelaikomi val-

— šio vėjaus metu aukok tremtiniais kiek gali ir kaip gali!

5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, DECEMBER 4, 1954

stybių galvomis, gauna kuklesnį priėmimą. Ministeriai pirmininkai ir jiems panašūs paprastai yra pasitinkami ne viceprezidento, bet valst. sekretoriaus. Vietoj iškilmingų pietų Balt. Rūmuose jie ten tik paprastais pietumis (luncheon) pavaišinami. Jų priėmimą skaitosi ne prezidentas, bet valst. sekretorius ir todėl jų apsidėjimo vieta yra Blair House.

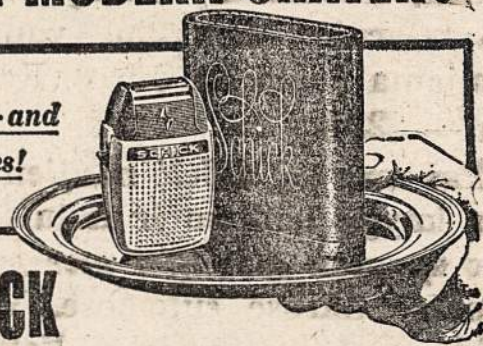
Įsimtį sudaro Winstonas Churchillis, kuris atvykęs į Ameriką, "visada yra Baltųjų Rūmų svečias". Be to, Churchillis skaitomas asmeniniu prezidento Eisenhowerio draugu.

Besilaikydamas šių taisyklių ir vaišindamas gausius užsienio vizitorius, valst. departamentas turi daug išlaidų, kurios per metus siekia iki 1 milijono dolerių. Vien eilinio svetimos valstybės min. pirm-ko atsilankymas Washingtono

mažų mažiausiai Amerikai priklauso ir nuo valdovo palydovų skaičiaus. Jiems taip pat imperatoriui išleidžiama žymiai daugiau. Išlaidų didumas bėgs išlaikymas.

NOW TRY THE MOST MODERN SHAVER!

Most compact — most powerful — and
Super-Honed for Super-Shaves!

NEW CUSTOM SCHICK

Discover how easy close, clean shaving can be. Try the world's newest shaver. The only shaver with modern Bulk-Free Design. The only shaver scientifically sized to fit your face, everywhere. Plus, Super-Honed heads that give you Super-Shaves.

Make Our FREE Home Trial

Take home a New Custom Schick for 14 days. Then keep it — or get a full refund! New Custom Schick in slim-lined Caddie Case, \$28.75 • Schick "20," \$26.50 • Schick Colonel, \$19.95

TRADE-IN SPECIAL!

\$5 for your old electric shaver!

We'll give you a \$5 allowance on your old electric shaver — any make — any condition — when you buy a new Schick — any model!

SOLTIS HOME APPLIANCES AND FURNITURE

2647 West 51st St.

HEMlock 4-7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

ŽYMIJOJI METŲ KNYGA

Per Jūsų rankas gal daug knygų šiomet praeis, bet District Savings knygelė su Jūsų sąskaitomis yra ta, kuri teikia daugiausia ir patvariausio pasitenkinimo.

Skaitykite jaudinančią pasaką District Savings sąskaitų knygoje. Jos lapai pasakoja, kaip Jūsų santaupos auga Jums ir Jūsų artimiesiems apsaugoti. Joje matysite užrašus, kaip žingsnis-po-žingsnio einate prie užsibrėžtojo tikslo.

Ir atmintkite, Jūsų sąskaitų knygelė parodo, kaip District geri dividendai kasmet du kartu prideda pinigų Jūsų sąskaitai.

DISTRICT SAVINGS

and LOAN ASSOCIATION

3430 South Halsted Street

Phone: Cliffside 4-0104

JOSEPH M. MOZERIS, Secretary

Serving Chicagoland Since 1897

"AŠ KALTINU" ...

S. Paulyje, Brazilijoje, tokiu vardu šiomis dienomis pasklido Meldučio Laupinaičio parašyta knyga. Išleido pats autorius. Technikinį darbą atliko "Garnio" leidykla, vadovaujama poeto Kl. Jūros. Kaina — \$2.50.

Pas mus tai didelė naujiena, nes knygų leidimo ir lietuviškos spaudos atžvilgiu mes gyvename tikrose sutemose. Visokia spauda (žinoma, lietuviška) kiek šilčiau sutinkama tik siauro tautiečių ratelio. Mūsų laikraščiai teturi tik po kelis šimtus prenumeratorių, vienas kitas savaitraštis ateina iš JAV (Keleivis, Laisvoji Lietuva), o knygų ir žurnalų, gaunamų iš JA Valstybių, pas mus išplatinama tik tai po 10-20 egz. Mūsų laikraščių leidėjai, platintojai ir rašytojai, kartu su Vargo Mokyklų organizatoriais ir mokytojais stengiasi pažadinti Brazilijos lietuvius, kad jie taip greit nemirtų savo tautai: autoriai vaikščioja iš namų į namus — renka prenumeratorius savo knygoms, paskui vėl lanko tautiečius jas išnešiodami; laikraščių administracijos siuntinėja laikraščius visiems, keno adresą tik sugriebia, o apie spaudos platintojus nėra ko nė kalbėti — jie tikri knygnešiai. Vykdydami savo užduotį jie turi ir nemalonumų. Štai, užsirūstinęs klebonas (jis irgi lietuvis!) nuvaro knygų ir laikraščių platintoją nuo lietuvių bažnyčios durų... Štai, per svarbaus minėjimo iškilmes išmeta iš salės, kad nedarytų "konkurencijos" pardavinėjimui programų...

Taip buvo ligi šiol. Bet su "Aš kaltinu" pasirodymu, atrodo, įvyks naudingų permainų. Ši knyga sukėlė triukšmą dar prieš savo pasirodymą, prieš pateksiant į spaustuve. Kai tik autorius pradėjo vaikščioti po koloniją, rinkdamas prenumeras, ir vienam kitam tautiečiui paskaitė ištraukas iš būsimos knygos, klebono laikraštis "Mūsų Lietuva" tuoj paskelbė davatkėlėms, kad jos neprenumeruotų (neturėjo klebono palaiminimo S. B.). "M. Lietuvą" pasekė ir "Tėviškės Žiburiai", Kanadoj. Bet knygos autorius M. Laupinaitis, pats didžiausias šių laikų knygnešys Brazilijoje, tuoj surado jai kelias dešimtis prenumeratorių. Ir S. Paulyje, kur gyvena keliolika tūkstančių lietuvių, kilo ginčai dėl dar nepasirodžiusios knygos turinio ir jos pasirodymo galimybių. Vieni tvirtino, kad jos priešai su policijos pagalba "vetuos" jos išleidimą, kiti teigė, kad M. Laupinaitis, kaip Tarptautinio Prieškomunistinio Fronto atstovas P. Amerikos kraštams, vis dėlto pralįs ir pro šį lietuviškos spaudos draudimą, o tautietis M. D., prenumeratorius, susilažė su vienu "veikėju" net iš 2,000 kruzeirų. Vakar sutikau jį —

jis trina delnus. "Laimėjau" — didžiuojasi M. D. — "Dabar ir aš kaltinu mūsų "veikėjus" už lietuviškos spaudos slopinimą Brazilijoje".

"Aš kaltinu" knyga 234 puslapių. Gražiai išleista. Apima Lietuvos nepriklausomybės laikus, kaip tik tuos, kada raudonasis maras jau atvirai veržėsi į mūsų tėvynę. Nupasakoja jo veržimosi būdus ir pavartotas priemones. Kaltina tautos ir valstybės vadus už stoką ryžto jam pasipriešinti. "Aš kaltinu" autorius, tiesiog "iš peties" pliekia vadus ir visokius vadeivas... prezidentus, ministrus, generolus, diplomatus, žurnalistus, visus tituluotus ir netituluotus tų lai-

kų "didvyrius"... Pagaliau, kaip vienas iš išlikusių gyvų liudininkų, vaizdžiai ir išpūdingai aprašo masinius lietuvių trėmimus ir pavergtos tautos žudymą, jos rezistenciją ir gaivališką sukilimą 1941 m. birželio 21-22 d.d. — Skaitant paskutinius skyrelius ima šiurpas, atrodo, kad tas nelaimės pergyveni kartu su visa tauta.

Taip vaizdžiai, taip išpūdingai perduodama skaitytojui visa Lietuvos tragedija. Knygą skaitant, keliose vietose sunku sulaikyti akis užtvinstančias ašaras.

Brazilijoje šios knygos pasiekimas yra didelis. Jau pirmąją jos pasirodymo dieną keli tautiečiai, jos prenumeratoriai (Nukelta į 7. psl.)

SUTVARKYKITE LAIKU SAVO AUTOMOBILĮ STASYS DAPKUS

3255 SO. UNION AVENUE Tel. CALUMET 5-1127

Prityręs mechanikas, turįs moderniausių įrankius, gerai ir nebrangiai pataiso karoseriją ir nudažo, taip pat sureguliuoja

motorą, kad taupiau naudotų benzina ir alyvą. Dirbtuvė yra 3231 So. Lowe Ave., įvažiuoti reikia iš alėjos. Kas negali atvažiuoti į dirbtuvę, skambinkite telefonu susitarimui.

GREAT NEW PERFORMANCE! OUTSTANDING NEW VALUE!

MODEL C-1

IT'S HERE!
IT'S NEW!
G-E Swivel Top Cleaner
... the Cleaner that
gives you Reach-Easy Cleaning.

ONLY \$89.95*

*Manufacturer's Suggested Retail Price

Sensational New

VACUUM CLEANER

- SEE the amazing new Swivel Top that lets you clean a whole room without once moving the cleaner.
- SEE how you can reach every nook and cranny with effortless ease.
- SEE the giant-sized throw-away bag that you replace only a few times a year. No dust bag or can to empty.
- SEE powerful suction in action—with no loss in suction as the bag fills.
- SEE handy caddy and eight work-saving attachments for every cleaning job.
- SEE all these advantages and more!

LEO BERMAN HARDWARE AND APPLIANCES

1638 West 63rd Street

(1 block West of Ashland on 63rd St.)

HEmlock 4-6800

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

(Tęsinys iš 6-to pusl.)

toriai ir šiaip lietuviškos knygos mėgėjai, paskambino man dar į "Žinių" redakciją: "Skaitai? Štai, kodėl dėl lepšiško vadeivų apsileidimo, o kitų parsidavimo priešui, šiandien mes visa gerkle turime rėkti pasauliui ir prakaituoti įrodinėdami, kad Lietuva buvo prievarta įjungta į SSSR. Supranti?... O ko jūs tylite?" Taip, aš supratau, ką tautietis, mano laikraščio skaitytojas, norėjo man pasakyti, bet... mano širdies žaizdą dėl Lietuvą ištikusių nelaimių gilino jau naujas, man dar neįprastas reiškinys: gerbiamasis "Žinių" leidėjas p. Aleksandras Bumbelis jau buvo uždraudęs tame mano redaguotame laikraštyje minėti ir tos knygos ir jos autoriaus vardą!

Vakare aplankiau "Aš kaltinu" knygos autorių M. Laupinaitį, skubėdamas pranešti, kad knyga turi pasisekimą... bent S. Paulyje. Kad praskins kelią ir kitiems leidiniams į daugelio tautiečių namus, kurie lig šiol buvo uždaryti lietuviškai spaudai. M. Laupinaitis, atidares savo rašomojo stalo stalčius, parodė man krūvas rankraščių, bylas su dokumentais, tarp kurių daug iškarpu, nuorašų ir fotostatinių nuotraukų. Tai kruopščiai surankiota medžiaga kitiems dviem "Aš kaltinu" tomams — Nacių okupacija Lietuvoje ir Lietuviai pasaulyje. Leido pasiskaityti vieną kitą jau apdirbtą gabaliuką. Gavau įspūdį, kad tautos išgamoms ir visur prisiplakantiems oportunistams kiti du tomai bus dar skaudesni. "Aš kaltinu" knygos autorių čia pasveikinau už

drąsą nebėti nei uniformų, nei titulu...

Pas mus, S. Paulyje, šios knygos pasirodymas sukėlė daugelį "ant kojų". Vieni smerkia ją ir jos autorių, išdrįsusį padulkinti skvernus "didvyrių", iš kurių vieni vėl kraunasi turtus, prisidengę naujomis pavardėmis, kiti "atsivertę" vėl plaukia srovės nešami, o treči drįsta net savo vadovybę primesti pasaulio lietuviams. Bet kyla ir naujas sąjūdis, iš kurio laukiama lietuviškos spaudos sutvirtėjimo Brazilijoje, net stambios knygų leidyklos ir laikraščio, kuris būtų jau panašus į laikraštį... Taigi, "Aš kaltinu" mūsų gyvenimą paveikė teigiamai. Mūsų kolonijos masėms ji, atrodo, bus tokiu akstinu, koku Lietuvos kaimo žmoniems buvo kadaise pasirodęs "Mūsų Rytojaus" kvieslys...

Šiuo tarpu tik tiek apie mus. Knygą autorius žadėjo Jums pasiūsti, kad parecenzuotumėt. *Simas Bakšys*
S. Paulo, 1954.11.19.

PARKWAY CATERING

For the finest in catering

We specialize in

PARTIES, BANQUETS,
SHOWERS, WEDDINGS.
2100 Lincoln Park West
Diversey 8-5000

* Prie žalios šviesos įstatymas leidžia jums eiti per gatvę, bet susisiekimo nelaimių statistika rodo, kad įstatymas ne visada garantuoja saugumą. Eidami per gatvę, saugokitės sukančių mašinų... Saugumas reikalauja, kad eitumėte per gatvę tik prie kampų.

NOW
at

SOLTIS

SENSATIONAL NEW.....

MODEL 12D13

Admiral "UP-SIDE-DOWN" REFRIGERATOR

First family-size freezer and refrigerator—
ALL-IN-ONE!

AS LITTLE AS \$397 A WEEK
after small down payment

- More storage space than a 9 cu. ft. refrigerator on top.
- Giant 122 Lbs. Capacity Freezer at Bottom.

Plus—Roll-out shelves • Removable door shelves • Removable cheese and butter keepers • Exclusive "Glacier Blue" porcelain enamel interior • And "Never Needs Defrosting"!

COURTEOUS
SALESMEN
TO SERVE YOU

COME IN
TODAY!

MODEL 9D4

BRAND NEW 9.3 cu. ft.

Admiral

WAS ~~\$289⁹⁵~~
NOW... \$199⁹⁵

Giant full-width freezer and freezer drawer • 3 removable door shelves • Built-in butter keeper • Full-width, extra-deep crisper • All-weather temperature control • Exclusive Admiral "Glacier Blue" porcelain enamel interior.

SOLTIS HOME APPLIANCES
AND FURNITURE

2647 W. 51st ST.

HEmlock 4-7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

KALBOS DALYKAI

REDAGUOJA
DR. P. JONIKAS

Kazimiero Būgos 1912 m. laiškas

Grudžio 1 d. sueina 30 metų nuo didžiojo mūsų kalbininko prof. Kazimiero Būgos mirties. Ta proga dedame vieną Būgos atviruką, 1912 metais rašytą Kleopui Jurgelioniui, kuris tada jau gyveno Čikagoje. K. D. Red.

Peterburgas, 1912 m. gegužės mėn. 11 (24) d.

Mielasai Kleopai!

Laikau valstybės egzaminus. Turiu išlaikęs jau 13 egzaminų. Belieka išlaikyti tik tai keturi: 1) Naujoji "pilvasopė", 2) rusų literatūra, 3) graikų ir romėnų literatūra ir 4) rusų valstybės istorija. Ligi šiolei su egzaminais sekėsi labai gerai; kaip bus su paskutiniais, nėra žinios. Jei pasisektų gražiai pabaigti, Boduėnas paliktų dvejiems metams prie universito (lot. universitas > liet. universitas) — jisai man tatai yra žadėjęs.

Agzaminus pabaigęs tapsiu nors kiek laisvesnis. Šią vasarą esmi pasiryžęs parašyti "rašybos" vadovėlį. Geistina būtų rašant vadovėlis turėti kuo daugiausia klausimų ir abejojimų iš šalies. Klausymai ir abejojimai galima būtų paliesti vadovėlyje. Čia ir Sveikas kiek galėtumi prisidėti: Sveikam nemažiau kaip ir man rūpi rašybos klausymai (ir svetimieji žodžiai).

Per Mokslo Draugijos susi-

rinkimą būsiu Vilniuje. Rašyk man per Basanavičių. Kur paskiačiau būsiu, dar nežinau. Laiškai man galima rašyti per "Vilties" redakciją: ji visados mane suieško.

Plačiau apie visus išgalius galėsiu parašyti po agzaminų, greičiausia iš Dusetų (Poėt. st. Dusjaty, Pažiegės vienkiemis).

Sveikas nelabai pyk, kad aš tiekion Sveiko laiškų nieko neatsakiau. Tylėjimas reikia teisingi tuo: Man labai rūpėjo agzaminai ir kuogreičiausias universito baigimas. Laiškai, susirašinėjimai (labjausiai ilgi, ir mokslo klausymais) būtų galėję sutrukdyti.

Kaip bus su Krókuva, aš nieko tikra nežinau. Ar verta, ar neverta te važiuoti, sunku išanksto kas pasakyti. Man kiek baisoku Krókuvos perdidelio "kunigūmo". Esmi girdėjęs, iš tikros versmės, kad J. Rozvadauskas manęs labai noris Krókuvon. Mano Peterburgo draugai ben nepataria Krókuvos.

Vasarą tariuosi parašysias keletą "kalbos dalykėlių" rusiškai. Gaila, kad nemoku vokiškai rašyti, būtų daugiau naudos. Žadu rudenį vaikščioti vokiečių kalbos kursuosna.

Visokio gero.

Tavo Kazys

Angliškųjų skolinių žodynas

(Tęsinyš iš Nr. 278)

draivyti (to drive), vairuoti; varyti; raginti, skubinti. — Matai, kad jis nemoka *karo draivyti*, tai ko laikaisi jo uodegoj — lenk! Tas latras mano vyras jau baigia mane iš proto *draivyti*. Tokius ilgus *postus* gali tik su mašina *draivyti* į žemę. Seniau *bosai* fabrikuose *fornerius draivydavo*, tarsi gyvulius kokius.

drapsai, **drapsas** (drops, drop), lašai, lašas, "vaistai". — Tas girtuoklis išgeria iki paskutinio *drapsu*, taip baisiai ištroškęs. Gavau *drugštory drapsu* nuo nosies, bet nieko *nealpina*.

drąpyti (to drop), lašinti, varvinti; kristi, pulsti; mirti; išmesti. — Tuos *drapsus drapinau drapinau* į nosį, o kaip užsikišus, taip užsikišus. Fui, kaip *drapina* nuo jo nosies! Kiek gi čia to lietaus, keli *drapsai nudrapino, dacol*. Apie Čikagos *majorą Tamsoną* vienas daktaras sakydavo, kad jis turis didelę širdies ligą ir galis bile kada *drapyti*. Ko dabar taip surūgęs, juk tavo *keisą* jau *drapino džiodžė*.

drėftas, **drāftas** (draft, draught). Žodis *draft* ar *draught* turi daug skirtingų reikšmių, bet Amerikos lietuviai vartoja jį daugiausia tik dviem reikšmėm, būtent: skersvėjis, trauka, "oro srovė" ir naujokų ar atsarginių šaukimas į kariuomenę. — Kai uždaryti langai, tai karšta ir duš-

na, kai atidarom, tai toks pašlės *drėftas* traukia, kad kaklą paralyžiuoja. Sako, kad per šitą *drėftą* paimsią tris milijonus vyrų.

drėinyti (to drain), nusausinti; nušėti, išsemti. — Jau baigia *drėinyt* tas pelkes. Po didelių liūčių *užfladina* mano *beismentą*, ir paskui turiu jį *drėinyti* su *pumpa*.

drėse (dress), suknelė. — Ji nešioja tik *stailškomis drėsemis*. Jei nupirksi *drėse* ant *Krismo*, tai... Sustojau prie lango pažiūrėti *dresiu*, kaip emė ir pagriebė *raberis* mano *pakelbuką* ir *nurunino*.

drėseris, **drėserka** (dresser), spinta su veidrodžiu ir stalinėmis; indų spinta, indauja; tas, kuris aprėdo, aptaiso, papuošia save arba kitus, taipgi vitrinų puošėjas; žaidžų aprišėjas. — Vieną *dreserį* pirkau, kitą *ispentavau*, tai dabar turėsiu *nais pleis dišems* ir kitiems *tinkams*. Tas vyras yra labai *smart dreseris*. Juodu abudu, vyras ir žmona, yra *leidžiu plaukų dreseriai*. Mano žmogus jau seniai dirba už *štorų* langų *dreserį*. Ta *nursė* yra labai *fain dreserka*, ba ji taip *nais* apriša man žaidžą, kad ne skauda, bet saldu darosi žiūrint.

drėsingas, **drėsingas** (dressing). Žodis *dressing* turi ke-

lą įvairių reikšmių; tačiau ir amerikiečiai, ir lietuviai tevar-toja jį daugiausia tik dviem reikšmėm, būtent: įdaras ir tvartis. — Duok man *rost čikin*, tik susimildama be *dresingo*, ba aš *rediūsinu*, o *dresingas*, sako, labai tukiņa. *Stičius*, kaip daktaras sakei, da ne laikas išimti, bet *dresingas* labai *susidortino*, tai prašau iš naujo perrišti.

drėsyti, **drėsyti** (to dress), apvilkti, aprengti; puošti; ruošti; aprišti. — Aš tik pradėjau vaikus *dresyti*, o tu jau nori lėkti, palauk. *Bučerio* neprašiau *čikina nudresyti*, tai dabar turiu pati *dresyti*. O kaip tankiai, daktare, reikės koją *drėsyti*?

drėsmekeris, **drėsmekerka** (dressmaker), moteriškų drabužių siuvėjas, siuvėja. — Ar vis dar tebedirbi už *dresmeikeri*? Gera *dresmeikerka* padaro gerą *pėdę*.

drilius (drill), gražtas. — Einu į *ardverstorį driliaus* nusipirkti.

driliuoti (to drill), gręžti; mankštinti, lavinti. — Dabar *mainose* jau daugiausia *elektrikiniais driliais* skyles *dri-liuoja*, tai *mainieriams* nereikia rankomis *drilių* sukuti. Aš mačiau *mūvj*, kurrodė, kaip *soldžerius driliuoja*.

drįmeris (dreamer), sapnuotojas; svajotojas. — Ir tu klausai to *drymerio*, kuris ore *kesels bildina*. Ir ko tam *drymeriui* neprisivaidena: ir revoliucijos, ir karai, ir naujos moterys kas dieną.

drįmyti (to dream), sapnuoti; svajoti. — Ką reiškia *drymyti* kiaušę su ragais? Sėdi tas *leizė* ir *drymina*, o darbo ieškoti neina, *never*.

drīnkeris (drinker), gėrėjas; girtuoklis. — Menkas iš jo *drinkeris*: stiklelį ar du prieš pietus, *dacol*. O, anas yra *evi drinkeris*, ir už tai jis negali *džiabo* palaikyti.

drīnkyti (to drink), gerti; girtauti. — Jei visi tiek *drinkytu*, kiek tu, tai kaip bema-tai *saliūnai* užsidarytų. Sakiau, kad *kvityk drinkines*, ba *bosą* pasius ir gausi *saktį*, bet neklausėi, tai dabar žinokis, aš daugiau tavęs *nealpysiu!*

drinksas (drink), maukas, gurkšnis, vienas stiklelis. — Tik tris *drinksus* išgėrei, ir jau šneki su anuo svietu: ar košė tavo galvoj, ar kas velnias? Matytumėt, tik *drinksas* po *drinkso*, *drinksas* po *drinkso*, ir pradėjo anie bartis, o paskui ir muštis.

drizlyti (to drizzle), dulkinti, smulkiai lyti, lynoti. — Vakar tik *drizlino*, bet vis tiek *piknyką* sugadino. Jau kad lytų, tai geriau lytų, o ne *drizlytų*.

drōveris (drawer), stalinė; piešėjas; braižytojas; traukėjas. — Išverčiau visus *deskos*, komodos ir stalo *droverius* ir neradau, ko ieškojau. Sako, kad jis dirbęs kokioj ten didelėj *kumpanijoj* už *droverį*. Menkas iš tavęs *droveris*, kad niekad nieko *neišdrovini*.

drōvyti (to draw), traukti; braižyti, piešti. — Juo aukštesnis kaminas, juo geriau *drovina* dūmus. *Drovinau drovinau* per tą *liuteriją* ir nieko

neišdrovinau. Šitas mano *boišas* labai gražiai moka *drovyti pikčius*.

drugštėlnykas, **drugštėlnykė** (druggist), vaistininkas, vaistininkė. — Tas *drugštėlnykas* nusivedė mane į *beismentą* ir parodė didžiausius *maišus* medicinų, sako, iš viso pasaulio atvežtų. Valerijono lašų geriausių duoda *drugštėlnykė* ant *Morgistryčio*.

drugštoris (drugstore), vaistinė. — Pirmiau tik vienas *drugštoris* garsindavosi per radiją, kad jo vaistai visada švieži, o dabar jau ir viena *geso* stotis garsinasi, kad jos *gesas* visada šviežias.

drugštornykas, **drugštornykė** (druggist), vaistininkas, vaistininkė. — Mūsų *drugštornykas* įsidėjo *soda fantėn*, tai dabar prie medicinų gali gaut pas jį ir *sodos*, ir *aiskrymo*.

duūpas (dump), pelenu, sąšlavų ir visokių atmatų krūva; vieta, kur visoks šlamštą suverčiamas; sąšlavynas, šiukšlynas. — Apie tavo *auzą* iš *fronto* dar nieko, bet iš užpakalio tai visur tik *dumpas*. Žiūrėk, koks tų baisus *dumpas*, bet žmonės vis tiek aplinkui gyvena. Tas *dumpas* dvokia, kaip *stokjardai*. Biednųjų *distrikuose* alės pilnos *dumpo*. (B. d.)

Dr. Alg. Margeris

only 25¢ and a COLGATE DENTAL CREAM CARTON

HOWDY DOODY PHOTO PRINTER

only 25¢ and a COLGATE DENTAL CREAM CARTON

6 PIECE DISGUISE KIT

or get BOTH OFFERS for 50¢ with 2 COLGATE DENTAL CREAM CARTONS

COLGATE RIBBON ECONOMY SIZE 63¢ ALSO 47¢ and 27¢ SIZES

Mail to: HOWDY DOODY P. O. BOX 9, BROOKLYN 1, N. Y.

TRAFICANTE BROS.
2301 W. Taylor Street. TAYLOR 8-9100
759 So. California Ave. SA 2-0301
Open Monday and Thursday Evenings

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

visus mokesčius
čia sumokėjus

100% apdrausta

DRABUZIAI
GYDUOLĖS
ir t. t.

Jūsų giminės garna be
jokių jiems išlaidų

CENTRAL PARCEL
SERVICE, INC.

220 SO. STATE ST., CHICAGO
Tel. WAbash 2-9354

Atdara šeštadien. iki 1:30 popiet.

HAWAJŲ TURISTO UŽRAŠAI

Prezidento Roosevelto vaišės. — Kelionė oru. — O kas yra tas Pearl Harbor? — Ar kada nors toji vieta bus užmiršta. — Įspūdingi karių kapai. — Marso ir Pele aukos.

Kai JAV prezidentas Theodore Roosevelt savo laiku lankėsi Hawajų salose, tai viešbučio Volcano House savininkas dėdė Jurgis suruošė jam ir jo palydovams šaunius pietus dievaitės Pele prieglobsty prie pat ugnikalnio viršūnės.

Buvo metas mums palikti tą patrauklų ugnikalnį, prie kurio žmonės jau priprato, jo nesibijo ir išmoko stebėti bei surasti ir čia gamtos grožį, to kalno veikimo neatspėtoji mįslė. Papyrusčiavę, mes nuėjome aerodroman. Tarp visų Hawajų salų veikia oro susisiekimas. Tokia kelionė įdomi, patogiai ir sparti. Kelionė tarp Hilo ir Honolulu užtrunka tik vieną valandą, o tenka orlaiviu sumesti 200 mylių. Skridom kai padangė buvo nuklota tirštais debesimis. Skridom per rūkus. Nei žemės, nei dangaus nebuvo matyti. Ant žemės nusileidom kaip iš dausų. Tai buvo Honolulu sala. Pailsėjus, kitą dieną keliavom į Pearl Harbor.

Pearl Harbor vardas įrašytas į Antrojo pasaulio karo puslapius ir niekas jo iš ten neišbrauks. Pearl Harbor yra Oahu saloj pietuose, ties Honolulu aviacijos stotimi, prie pat vandenyno. Tai vieta, kur lyg pati gamta įruošė didžiuliam laivynui uostą. Čia tilptų viso pasaulio kariški laivai, jei išeis vienu laiku čia suplauktų. Seniau ir dabar čia įsitaisė JAV karo laivynas. Čia viskas tvarkoma, vedama ir dirbama marinų griežtoji priežiūra. Uosto dokuose dirba tūkstančiai civilių darbininkų. Kiekvienas jų, kaip darbo bičių avily, žino savo darbą ir vietą. O tarp jų yra įvairiausių amatų žmonių, kokie tik reikalingi ne vien tik laivams iškrauti, juos pakrauti, valyti, taisyti, statyti, bet ir tokie, kurie moka ir sugeba įvilkti civilius į karišką laivyno uniformą. Yra kas tuos įvilktuosius karo laivyno uniforma apmoko viso to, kas būtina mokėti ir žinoti laivininkystės tarnyboj. Čia yra didžiuliai įvairūs sandėliai, kuriuose sudėta visa, kas žmonėms reikalinga taikos ir karo metais. Čia... čia ir yra tokia įstaiga, kurios akylūs vyrai budi dieną naktį; visa seka stebi ir kartu saugoja nuo nematomų ir viešų nelauktų priešų. Pereito karo Pearl Harbor įvykis, pareikalavęs daug visokeriopų aukų, pamokė būti apdairesniais, akylesniais, ateitin toliau įvelgiančiais, kad ateity panašūs įvykiai nepasikartotų.

1941 m. gruodžio 7 d. Pearl Harbor iš pasalų buvo japonų pultas. Buvo pultas nelauktai, nepasiruošus tas puolimas prideramai atremti. Tą dieną dangus su žeme maišėsi ne dėl

kuriu nors ugnikalnio išsiveržimo, bet dėl bombardavimo iš oro. Pearl Harbor tada buvo beveik pagrindinai sudaužytas; čia stovėję JAV karo laivai virto neveiksmingais, aviacija-nustojo veikusi. Tada žuvo net 9 JAV kovos laivai. Ir dabar dar vieno jų, SS Arizona, kyšoja iš vandens, pereito karo prisiminimas su įspūdingai papuošta Jungt. Am. V-bių vėliava. Tarytum ji budi sargyboj visiems priminti, kas tada įvyko. 2000 žuvusių jūrininkų ir šiandien ilsisi Arizonos dugne, tarytum sudarydami laivo igulą. Hawajų salos tada pasiliko be jokios apsaugos. Tada japonai jas lengvai galėjo užimti, bet jiems trūko apdairumo ir drąsos antram žygiui. JAV karo laivyno vadovybė ūmu laiku suspėjo veltose salose gerai įsikurti su savo pajėgomis ir jau tada bet kuris pakartotinas panašus puolimas nebuvo įmanomas. Įdomu, kad to japonų puolimo metu vietos civiliai gyventojai beveik nenukentėjo. Mat, tas puolimas buvo sukoncestruotas Pearl Harbor uoste, kur civilių negyvenama.

Ir štai vėl tame pačiame Pearl Harbor naujai knibzdėte knibzda gyvenimas. Dabar tiek jis savo apimtimi, tiek savo sumanumu ir organizuotumu žymiai praneša tai, kas čia seniau buvo. Senos žaizdos Pearl Harbor jau seniai užgydytos, nors nepamirštos, ir gyvenimas čia veržiasi pirmyn. Tai viena iš tų vietų, kuri saugo ir patikrina JAV ramesnę gyvenimą. Ne, ne vien tik JAV, bet kartu ir visam laisvam pasauliui.

Ne, pereitas laikas neužmirštas ir jo užmiršti negalima. Čia aukštumoj ant Punchbowl ugnikalnio palaidota Antrojo pasaulinio karo ir Korėjos karo žygio 12 tūkstančių aukų! Tai gražiai įrengti Ramiojo vandenyno karių kapai. Didinga ir kartu skandi prisiminimų vieta. Vieta, kurią lanko tūkstančiai tiek žuvusiųjų artimieji, tiek visi kiti, norėdami pagerbti žuvusius už laisvę. Įspūdingiausia tų kapinių ta vieta, kur palaidoti nežinomi kariai. Jų kapai dideliu rūpestingumu prižiūrimi, dabunami, kasmet atnaujinami.

Tarp visų tų karių yra palaidotas išgarsėjęs spaudos korespondentas Ernie Pyle. Šis vyras Antrojo pasaulio karo metu su kitais kariais visur žygiavo kartu ir stebėjo, rašė, kad spaudos skaitytojus kaip galimai tiksliau supažindinti su karo eiga ir karių gyvenimu. Jis kartu su JAV kariuomenės daliniu įvygiavo į Italiją, o taip pat į Okinawa. Jau karas

baigėsi, buvo jo paskutinės dienos, kai prieš šaulio kulka šio drąsaus vyro gyvenimą nutraukė. Ir ši spaudos darbininką, baimės neturėjusį, priglaidė šie karių kapai kaip ir visus kitus karius.

Ir Ernie Pyle yra karo dievaičio Marso auka, kaip ir visi kiti. Amerikos jaunimas, kuris pergyveno karo ugnį, dabar ilsisi vulkano kratery, kuriame ugnis jau atšalus, prieglobsty deivės Pele.

MOKAME IKI
4%
UZ SANTAUPAS
**OAK SAVINGS AND
LOAN ASSOCIATION**
1429 WEST 18th STREET
CHICAGO 8, ILL.
Phone: CANal 6-1640

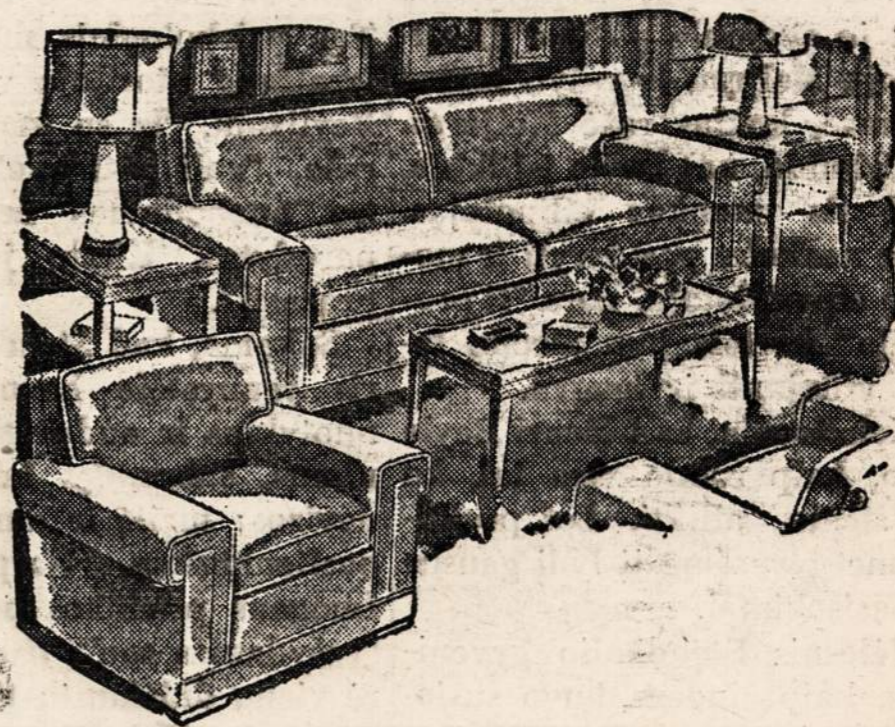
Pirkite JAV taupymo bonus.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

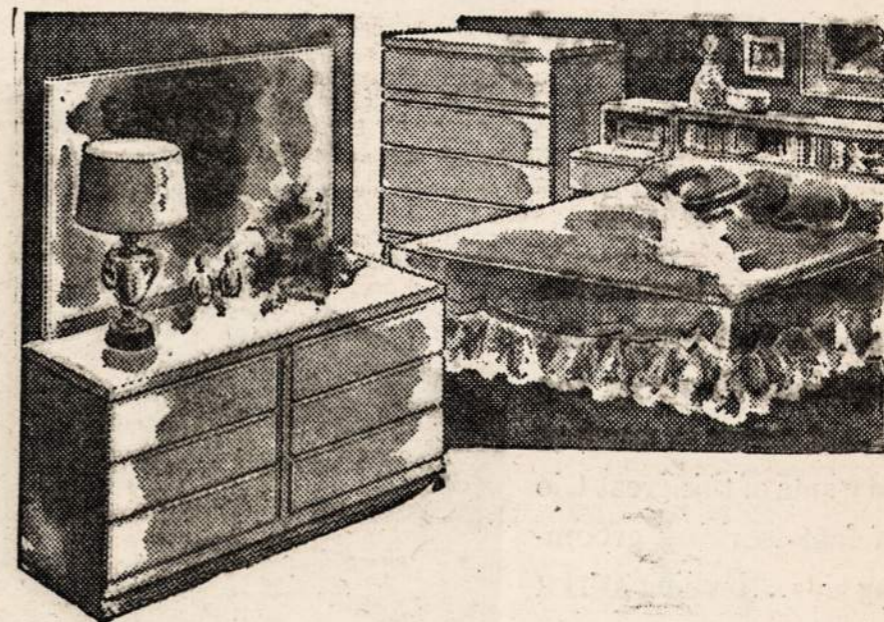
Sekmadieniais 10-5 val. neskaitoma taksų.

Prekės be sugadinimų, brokų, 1955 metų stiliaus.

Klientų sąskaitos neparduodamos Finance Co.

Didelis pasirinkimas svečių kambario baldų, nylon, vilnų, naujausių medžiagų ir spalvų, garantuota 10 metų. \$14900
Dvieju dalių sofa ir fotelis

Čia rasite moderniausių miegamojo kambario baldų. Europietiško ir vietinio stiliaus ir skonio, ažuolo, raudonmedžio, riešuto, vyšnios ar kriaušės medžio.

Penkių dalių puikus miegamasis: dviguba komoda, \$16900
chėst, lova, dvi lempos, kilimėlis

Penkių dalių chromo setas virtuvei, formica viršumi, \$3900
parduodamas už \$69.00, pas mus ši mėnesį tik

FURNITURE CENTER, INC.

ĮMONĖS VEDĖJAS JUSTAS LIEPONIS

3224 South Halsted Street

Telefonas: Victory 2-4226

Atidaryta pirmad., ketvirt. 9-9:30 val. Kitom dienom 9-6, sekmad. 10-5

Stendhalio dienoraštis

Anglų kalba pasirodė Henri Beyle, kuris vartojo literatūrinį Stendhalio pseudonimą, dienoraštis. Vertė Robert Sage. Dienoraštis liečia rašytojo brendimo amžių — nuo 18 iki 31 gyvenimo metų — ir tuo pačiu sudaro svarbią medžiagą ne tik Stendhalio asmenybės pažinimui, bet ir, apskritai, rašytojo-menininko keliui sekti.

Be pinigų, be pažinčių ir be galingųjų protekcijų jaunas Beyle iš savo gimtojo Grenoblio išvyksta laimės ieškoti. Tarnaudamas Napoleono armijoje Italijoje, jis nepadaro žymesnės karjeros. Mėginimai praturtėti taip pat nepavyksta. Net jo svajonės pasidaryti antruoju Moljėru ir rašyti tokias dramatas, kokias rašė Moljėras, neišsipildo, nes Beyle įsitikina, kad jis menkas eiliuotojas. Jam nesiseka pasidaryti ir moterų suvedžiotoju, nors "ši profesija" kartais jam atrodo labai viliojanti ir lengva.

Keisčiausia, kad Henri Beyle žino, kaip reikia visa tai, ko jis siekia, atlikti, bet praktiniame gyvenime jį lydi gausūs nepasisekimai.

Vėlesnis Stendhalio gyvenimas, kaip žinome, buvo susie-

tas su diplomatine karjera ir pasidarė santūresnis, bet brendimo metai, kurie atsispindi dienorašty, pasižymi audringumu, jautrumu ir aistringumu. "Aš pasijutau galįs atlikti didžiausią nusikaltimą ir begėdiškumą", rašo jaunmetis Beyle. Vėliau: "Savo charakteriui suformuoti aš privalėjau atakuoti kiekvieną moterį, kurią tik sutikau". Bet gyvenimo patyrimas rodo kitą tikrovę ir vienoje vietoje Beyle prisipažįsta: "Jeigu būčiau labiau pasitikėjęs savimi ar rodęs mažiau meilės, aš, tur būt, būčiau buvęs iškilėsnis ir būčiau ją turėjęs".

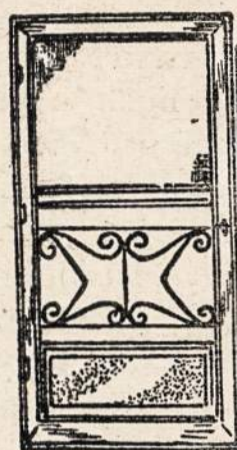
Kaip jo romanuose, taip ir dienorašty atsispindi metodas, kurį Stendhalis vartojo traktuodamas žmones ir įvykius. Šaltas objektyvumas, vertinant situacijas bei konfliktus. Tas psichologinis metodas literatūros istorijoje vadinamas Beylizmu. "Ir su meiluže", jis rašo, "gali būti nuobodu, bet tas nuobodumas neturi būti parodytas. Kitaip ją galima prarasti".

Sakoma, kad Stendhalis, kuris jaunystėje buvo linkęs į nuotykius ir audringus išgyvenimus, subrendęs laikėsi šios devizos: meilė ir darbas neša pasitenkinimą. Narpliodamas žmogaus psichikos paslaptis ir "rašydamas sau", jisai pasidarė vienu didžiausių 19-jo šimt-

mečio romanistų. Į lietuvių kalbą jo yra išverstas bene tik vienas romanas "Raudona ir juoda".

— Vokietijoje 688 lietuviai džiovininkai laukia mūsų pagalbos. Aukokime jiems šio vėjaus D. metų!

7-DAY SALE! ALL ALUMINUM De Luxe Combination STORM and SCREEN DOORS

Reg. \$84.50
\$39.50
Complete

- 1-in. Thick
- All Extruded Aluminum
- Aluminum Jamb
- Pneumatic Door Closer
- Latch Set
- Embossed Mkt. Plate
- Two Glass Inserts
- Two Screen Inserts
- Adjustable Sweep
- Never Sag or Warp
- Complete Hardware
- Grilles from \$4.00

Installation
Optional, \$12.50

Ask to See Our All Aluminum Triple Track Windows and Folding Aluminum Awnings

**SPECIAL SALE
20%
DISCOUNT!**

No Down Payment.
FHA TERMS

Open Sundays
11 'til 3
Open Wednesdays
'til 9

ALL ALUMINUM PRODUCTS
1434 WEST 76th ST.
HUDSON 3-1317

BUSY MAN'S BAR

Max Factor's
newest
gift idea

Neatest way to start the day. He just presses the ingenious dispenser top... out comes as much as he wants of this great trio of fast-working grooming aids... bracing AFTER SHAVE LOTION... safe, effective DEODORANT COLOGNE... non-greasy CREAM HAIR DRESSING.

complete only **2.75***

the perfect gift...

*plus reduced tax

TRAFICANTE BROS.

2301 WEST TAYLOR STREET
759 SO. CALIFORNIA AVENUE

Taylor 9-9100
Sacramento 2-0301
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

NELAUKITE — RYTOJ GALI BUTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi ištikus, neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1605
Telefonas Central 6-5203

Generaliai Agentai šių Kompanijų:
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO

Now at SOLTIS'

Nos. 4410-4411 10-CUP COFFEEMATICS

Fastest way to good, crystal-clear coffee. Flavor selector automatically brews it to taste — mild, medium, strong. Redi-Lite signals when coffee is done. Coffee is kept at perfect serving temperature. Makes 5 to 10 cups. Graduated cup markings. One piece copper body, tinned interior. Non-drip spout. Black plastic handle and base. 6-ft. detachable cord. 600 watt unit. 55-watt warming element. 110-120 volts. A. C.

- 4410 — Copper Body, Chrome Finish over Nickel Plate.
- 4411 — Copper Body, Copper Finish, Lacquer Coated.

SOLTIS HOME APPLIANCES AND FURNITURE

2647 West 51st St. HEMLOCK 4-7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

Laikai ir žmonės kartojasi

Didelio atgarsio Amerikos spaudoje susilaukia prancūzės Marguerite Yourcenar knyga "Hadriano atsiminimai", kuri neseniai pasirodė anglų kalba. Vertė Grace Frick. Išleido Farrar, Strauss and Young.

Publius Aelius Hadrianus savo politinę karjerą pradėjo, gavęs valdyti Ispanijos provinciją. Savo gabumą, inteligencijos ir sumanumo dėka jis įsigijo populiarumą ir 117 m. mūsų eros pasidarė Romos Imperijos valdovas. Savo valdymo laikotarpy iki 138 metų jis pagarsėjo gausia statyba, liberalinėmis tendencijomis, skepticizmu, grožio garbinimu ir individualizmu, kuris daugeliu atžvilgių primena mūsų laikų Vakarų intelektualo ir nereto valstybės vyro dvasinę nuotaiką.

Istorikė ir romanų kalbų mokytoja M. Yourcenar savo knygoje kaip tik stengiasi atvaizduoti tą vidinį Hadriano nusiteikimą, leisdama jam pačiam kalbėti ir mąstyti. Kritikai teigia, kad autorės istorijos žinojimas ir sugebėjimas išryškinti pagrindinius Hadriano bruožus yra pavydėtinas.

Vienas esmingiausių Hadriano siekimų buvo taika. Jo valdymo laikotarpy Romos imperija jau buvo pergyvenusi savo žydėjimo kulminaciją ir joje rėškėsi smukimo simptomai. Pats valdovas buvo savotiškas tuometinėje Romos aristokratiijoje vyrąjančių nuotaikų įkūnijimas.

Vienas pagrindinių jo bruožų buvo grožio, menų ir laisvės pamėgimas. Jis daugeliavo po savo imperiją, įvedė nemažą reformų ir ypač rėmė statybą. Iki šiol yra išlikusi

šiaurės Anglijoje vadinamoji Hadriano siena, Romoje — Hadriano kapas ir Hadriano vila, kurioje buvo laikomos dievų ir deivių skulptūros.

Pats imperatorius nors ir diletantiškai, bet praktikavo beveik visus menų, ypatingai poeziją ir filosofiją. Religių atžvilgiu buvo gana tolerantiškas, bet persekiojo žydus. Gyvenimo atžvilgiu buvo savotiškas nusivylėlis ir kartais net cinikas. Geras oratorius ir pokalbininkas.

Apie jo pažiūras į gyvenimą liudija kad ir šis išsireiškimas: "Moralė yra privatus reikalas. Bet publikoje reikia savotiško susitvarkymo. Kiekvienas viešas palaidumas visada mane pažeisdavo, kaip netinkamas savęs paradavimas".

Pats laikydamas save intelektualu ir filosofu, apie mąstantį žmogų jis taip kalba: "Žmogus, kuris skaito, mąsto ir planuoja, stovi aukščiau už tuos, kurių elgesį apsprendžia tik jų priklausomumas vienai ar kitai lyčiai. Jis virsta rūšimi, kuri geriausiomis savo valandomis gal pakilti net aukščiau žmoniškumo".

Apie draugiškumą ir ištikimybę jis atsiliepia cinikiškai: "Daugumos vyrų atsiminimai, tai apleistas kapinynas, kuriame guli palaidoti neapdainuoti, nepagerbti ir nustoti garbinti mirusieji.

Kritikas Orville Prescott išskeldamas Yourcenar knygoje pavaizduotą Hadrianą ir lygindamas jį su neretu mūsų laikų Vakarų intelektualu bei valstybės vyru, sako, kad Hadriano pesimizmas bei pamėgimas svarstyti žmonijos istoriją palieka tokį įspūdį, lyg šis valdovas būtų perskaitęs Arnold Toynbee raštus.

Skaitvkite "N-nas"

Knygos, kurias myli ir protas ir širdis

TINKAMIAUSIOS
ilgiems žiemos vakarams
ir Kalėdų dovanoms
KNYGOS
gaunamos iki Naujų Metų
bėveik už pusę kainos.

ČIKAGOS ŠEŠELIAI. Septynios novelės, baissės už Upton Sinclair'io Raštą; iliustruotos: 316 vsl.; Kaina \$3

SLIAPTARNIAI. Pirmą knygą, kurioje tiek daug pasakytą apie Amerikos lietuvių gyvenimo sunkumus, vargus ir kovas dėl lietuviybės. 652 pusl., Jono Šliūpo, "dėdės" Serno ir kun. Dembskio atvaizdai, kaina tik 3 doleriai.

SIRDIES RŪMAI. Am. lietuvių gyvenimo romanas; pirmas apie širdį; iliustruotas;

450 puslapių; kaina 4 doleriai.

Visos 3 knygos tik už 6 dolerius! Bet šita beprotiškai nūmušta kaina galios tik iki Naujų Metų. Todėl nedelskite, bet kiškite į voka \$6.00 ir siūskite: DR. ALG. MARGERIS, 3325 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. Persiuntimo kaštus apmokame

PASIMATYKITE SU STANLEY LITVINU

APIE JŪSŲ INSULIACIJOS
PROBLEMĄS
DABAR YRA LAIKAS ĮRENGTI
SAVO NAMĄ ŽIEMAI

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materiolu.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET Tel. VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

NAUJAS 1955 M. BUDRIK NUOSAVU LEIBELIU TELEVIZIJOS APARATAS

RCA LICENSED PATENTS UNDERWRITERS APPROVED

Padirbtas specialiai dėl Budriko per viena geriausių dirbtuvių aukštos kokybės Radio ir Televizijų išdirbėjų.

100 PROCENTŲ GARANTUOTAS

Dykai permainymas dalių ir tūlių vienus metus. 5 metų garantija. 25 tubos (including Aluminized Electric Magnetic Pix and Four Rectifiers, dark glass; 18 K. V. Cascade Tuner 41 M. C./ 1 f.).

Tai yra aiškus paveikslas ir geras balsas, lengvai užtuhinamas. Pamatykite Budriko Krautitvėje. Duodama 10 dietu išbandymui. Didelė nuolaida už seną setą.

LENGVI ISMOKEJIMAI.

Tai yra geriausia dovana dėl Kalėdų jums ir jūsų šeimai.

JOS. F. BUDRIK, INC.

3241 So. Halsted St. Tel.: CALUMET 5-7237

ATIDARA IR NEDĖLIOMIS NUO 11:5 VAL. DYKAI KALĖDŲ DOVANA IR KALENDORIUS VISIEMS.

Budriko Radio Valanda ketvirtadieniais nuo 6 val. iki 7 val. vakare iš stoties WHFC, 1450 kil. Klausytojai laimės prizus už atspėjimą.

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

Kultūrinėmis temomis

Viena esmingiausių gyvosios gamtos ypatybių yra — įgimtas noras pratęsti savo būti. Jos dėka žemės gyvūnija ir augalija dauginasi, užtikrindama būsimų kartų tęstinumą. Ji tokia stipri, kad žmogaus atveju ji įgavo religinį atspalvį: siela yra nemirtinga.

Yra teorijų, kurios skelbia, kad dauginimosi instinktas sustiprėja tada, kai padidėja išnykimo pavojus. Statistika rodo, kad pirmaisiais keleriais metais po didelių karų visada būna tarp žmonių daug daugiau gimimų, negu ilgesnės pastovios taikos laikais.

Šie gamtos dėsniai liečia ne tik paskirus individus, bet ir visuomenines grupes ar atskiras kultūras, kurios, kaip individai, turi gimti, išaugti, subręsti ir klestėti bei kurios kada nors miršta. Žinoma, visa tai užsitęsia šimtmečius ir šis reiškinys nėra lengvai pastebimas. Bet Spenglerio teorija iki šiol dar nėra visiškai sugriauta ir todėl nėra pagrindo ją atmesti.

Grijtant prie dauginimosi instinkto sustiprėjimo, gresiant išnykimo pavojui, norisi padaryti kai kurias išvadas, ryšium su emigracijoje esančių lietuvių kultūriniu gyvenimu. Gausių emigracijoje esančių lietuvių atsiminimų ir biografijų pasirodymas atskiromis knygomis, kurios sudaro neproporcingai didelį procentą, palyginus su kitos originalios kūrybos rūšimis, paliudytų aukščiau minėtos teorijos teisingumą. Dar daugiau atsiminimų, kurie savyje dažnai nieko kūrybiško neturi ir yra lyg antspaudas archyvui numatytai praeičiai, pasirodo periodinėje spaudoje. Rašo senesni ir jaunesni. Rašo ir tokie žmonės, kuriems, atrodo, dar neturėtų būti laiko atsiminimams. Bet noras pratęsti savo kūrybinę būti yra toks didelis, kad jis linkęs priimti pačias beviltiškiausias formas. Kai nieko kito nelieka, reikia gyventi atsiminimais. Žūt būt, gyventi — tai pagrindinis gyvosios gamtos dėsnis, kuris labai ryškiai pasitvirtina emigracijoje esančių lietuvių kultūriname gyvenime.

Prie praeitį antspauduojančios literatūros stambiausių paminklų norėtusi priskirti ir tokiu užsidegimu pradėtą leisti Lietuvių Enciklopediją. Kodėl enciklopediją ir dar ne tik liuanistinę, bet visuotinę? Žinoma, šį užsimojimą galima laikyti lietuvių mokslininkų idealizmo, kūrybingumo ir vitališkumo apraiška bei kūrybinės energijos pertekliumi, bet periodinėje spaudoje pasirodžiusios kritikos liudyto, kad tikrųjų atskirų sričių specialistų redakciniame kolektyve ir bendradarbių tarpe ne tiek jau daug esama, kad didelį bendradarbių skaičių sudaro žurnalistai ir studentai, kurie var-

12 -- NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, DECEMBER 4, 1954

sudaro atsiminimai, biografijos ir kt.

gu ar pažįsta jiems pavestą sritį ir dėl kurių mokslinės darbo metodikos tektų suabejoti. Pasirodžius keliems enciklopedijos tomams, žymiausias liuanistikos specialistas prof. Vaclovas Biržiška iš redaktoriaus pareigų atleidžiamas. Ryšium su jo atleidimu lauktina ir kitų autoritetingesnių mokslininkų pasitraukimo.

Šie ir kiti faktai liudyto, kad Bostone leidžiamą Lietuvių Enciklopediją sunku būtų laikyti vertingu įnašu mokslui. Ją greičiau tektų priskirti prie praeitį antspauduojančios literatūros, tokios pačios, kokią

Prie tos pačios literatūros rūšies tektų priskirti ir naujaušį meno veikalą, kurį lietuvių visuomenė pažįsta kol kas tik iš pavadinimo. Neseniai skaičiau "Naujienose", kad prof. Ignas Šlapelis parašė, o Lietuvių Knygos Klubas išleisdžia knygą, pavadintą "Meno raida ir Juozas Pautienius". Žinoma, negalima kalbėti apie knygos vertę, jos nepaskaičius, bet šį uždavinį pasiėmusiam profesoriui norėtusi pasiūlyti dar keletą kitų pavadinimų, pvz: "Tolimųjų Rytų likimas ir Juozas Prunskis" arba "Pasaulio literatūra ir Liudas Zeikus".

Romoje spalio 24-31 dienomis vyko tarptautinis mariologinis kongresas. Mokslinius pranešimus apie Mariją padarė šie lietuvių mokslininkai: istorikas Dr. Zenonas Ivinskis, filosofas Dr. Antanas Maceina, Dr. Juozas Vaišnora, Dr. Vytautas Balčiūnas ir kiti.

— Jonas Balnėnas

NEW G-E REFRIGERATOR WITH REVOLVING SHELVES

PUTS ALL FOOD AT YOUR FINGERTIPS!

PLUS

ALL THESE NEW FEATURES!

- * fold away bottle racks
- * ice cream rack—juice can dispenser
- * adjustable door shelves
- * mini-cube ice trays

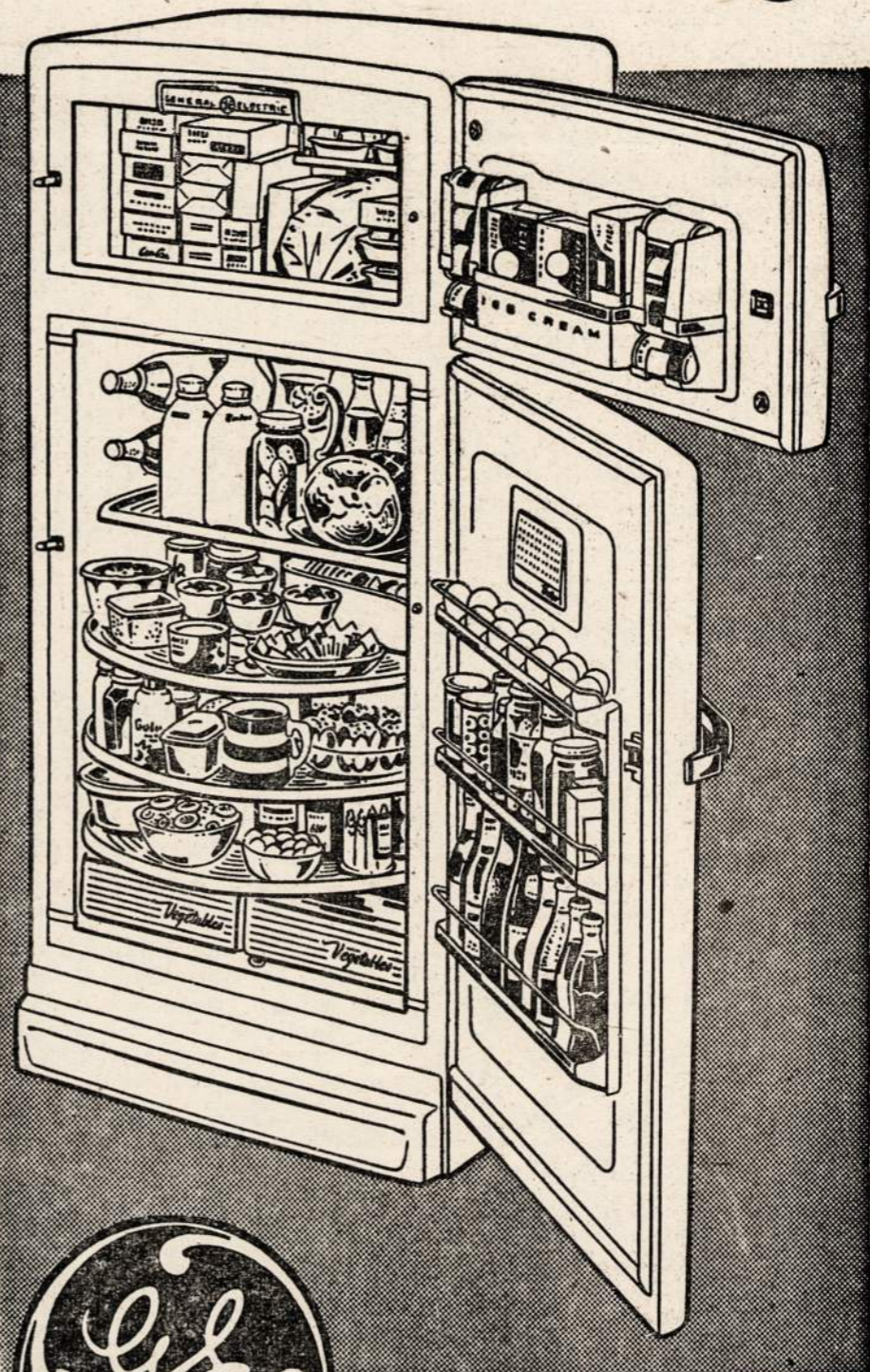
EASY TERMS

After Small Down Payment

Two separate appliances in One cabinet!

A big automatic defrosting refrigerator . . . and a true zero-degree freezer that holds up to 89 packages of frozen foods!

MODEL LH-121L 12.1 CUBIC FEET

REFRIGERATOR-FREEZER COMBINATION

Leo Berman Hardware and Appliances
1638 W. 63rd Street

HEmlock 4-6800

(1 block West of Ashland on 63rd St.)

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS